

1997. évi C. törvény

a választási eljárásról

A Magyar Köztársaság Alkotmánya szerint a választójog általános és egyenlő, a szavazás közvetlen és titkos. Annak érdekében, hogy a választójog gyakorlása, a választási, népszavazási és népi kezdeményezési eljárás demokratikus és megfelelő biztosítékokkal övezett legyen, az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. FEJEZET

ALAPVETŐ SZABÁLYOK

A törvény célja

1. § E törvény célja, hogy a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek, valamint a választási szervek egységes, áttekinthető és egyszerű eljárási szabályok alapján, törvényes keretek között gyakorolhassák a választásokkal kapcsolatos jogaikat.

A törvény alkalmazási köre

2. § E törvényt kell alkalmazni:

- a) az országgyűlési képviselők választására,
- b) az Európai Parlament tagjainak választására,
- c) a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választására,
- d) a kisebbségi önkormányzatok tagjainak megválasztására,
- e) az országos népszavazásra,
- f) a helyi népszavazásra,
- g) az országos népi kezdeményezésre,
- h) a helyi népi kezdeményezésre, továbbá
- i) azokra a választási eljárásokra, amelyekre e törvény alkalmazását törvény elrendeli [az a)-i) pontban foglaltak együtt: választás].

A választási eljárás alapelvei

3. § A választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alábbi alapelveket:

- a) a választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása,
- b) önkéntes részvétel a jelölésben, a választási kampányban, a szavazásban,
- c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- d) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,
- e) jogorvoslat lehetősége és pártatlan elbírálása,
- f) a választás eredményének gyors és hiteles megállapítása.

Általános szabályok

4. § (1) A választást legkésőbb 72 nappal a szavazás napja előtt kell kitűzni. A választást úgy kell kitűzni, hogy a szavazás napja ne essen nemzeti ünnepre vagy a Munka Törvénykönyve szerinti munkaszüneti napra, illetve az azokat megelőző vagy követő napra.

(2) Ha a szavazást a választási bizottság vagy a bíróság megismételteti, a választási bizottság a megismételt szavazást a megismételtetett szavazás napját követő 30 napon belülre tűzi ki.

(3) Az e törvényben meghatározott határidők jogvesztők, azok - ha a törvény másképpen nem rendelkezik - a határidő utolsó napján 16 órakor járnak le.

(4) A napokban megállapított határidőket a naptári napok szerint kell számítani.

5. § A választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos állami feladatok végrehajtásának költségeit - az Országgyűlés által megállapított mértékben - a központi költségvetésből kell biztosítani. E pénzeszközök felhasználásáról az Állami Számvevőszék tájékoztatja az Országgyűlést.

II. FEJEZET

A VÁLASZTÁSI ELJÁRÁS NYILVÁNOSSÁGA

6. § (1) A választási bizottságok működése és tevékenysége, valamint a választási bizottságok rendelkezésére álló adatok - törvényben megállapított kivétellel - nyilvánosak. A választási eljárás nyilvánossága nem sértheti a szavazás titkosságát és a személyhez, valamint a személyes adatok védelméhez fűződő jogokat.

(2) A választás számítógépes adatait azonos feltételekkel, díjfizetés ellenében bárki igényelheti.

(3) A választással kapcsolatos tudnivalókról (így a szavazás helyéről és idejéről, a jelöltekről, a névjegyzék kifüggesztéséről, a szavazás módjáról, a választás eredményéről) az illetékes választási iroda közleményt ad ki.

(4) A választási bizottság tagjainak és a választási iroda vezetőjének nevét, a választási szervek hivatali helyiségének címét a helyben szokásos módon, illetőleg az országgyűlési egyéni választókerületi és a területi választási bizottság tagjainak nevét a fővárosi, megyei közgyűlés hivatalos lapjában is, az Országos Választási Bizottság adatait pedig a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

(5) A választási irodák gondoskodnak arról, hogy a választópolgárok a választási tudnivalókról, a szavazás módjáról általános tájékoztatást és kérdéseikre felvilágosítást kapjanak.

(6) A szavazás napján a választás befejezése előtt a választási irodák a szavazók számáról és arányáról tájékoztatást adhatnak.

7. § A sajtó képviselői jelen lehetnek a választási bizottságok munkájánál, tevékenységüket azonban nem zavarhatják.

7/A. §

8. § (1)

(2) A szavazás napján közvélemény-kutatás az alábbi feltételekkel végezhető:

a) a közvélemény-kutatás csak névtelen lehet, és az önkéntességen alapulhat,

b) a közvélemény-kutatók abba az épületbe, amelyben a szavazóhelyiség van, nem léphetnek be, a választópolgárokat semmilyen módon nem zaklathatják, csak a szavazóhelyiségből kilépőket kérdezhetik meg.

III. FEJEZET

VÁLASZTÓKERÜLETEK, SZAVAZÓKÖRÖK

9. § (1) A választókerületeket úgy kell kialakítani, hogy választókerületenként a lakosság száma megközelítően azonos legyen.

(2) A választókerületek kialakításánál figyelemmel kell lenni a nemzetiségi, vallási, történelmi, földrajzi és egyéb helyi sajátosságokra is.

10. § (1) A szavazókörök számát, sorszámát és területi beosztását, valamint a szavazóhelyiségek címét a helyi választási iroda vezetője állapítja meg úgy, hogy egy szavazókörre mintegy hatszáz, legfeljebb azonban ezerkétszáz választópolgár jusson, de minden településen legyen legalább egy szavazókör. A helyi választási iroda vezetője minden év januárjában felülvizsgálja a szavazókörök számát, sorszámát és területi beosztását. A szavazókörök kialakítását érintő változásokat a helyi választási iroda vezetője egyébként folyamatosan figyelemmel kíséri, és a szükséges intézkedéseket megteszi.

(2) A két vagy több szavazókörral rendelkező településen a helyi választási iroda vezetője kijelöli azt a szavazókört, ahol azok a választópolgárok szavazhatnak, akiknek lakcíme a lakcímbjelentésre vonatkozó jogszabály értelmében csak az adott település megnevezését tartalmazza, illetőleg akik igazolással rendelkeznek. Ha a településen két vagy több választókerület van, a helyi választási iroda vezetője az általa kisorsolt választókerületbe tartozó szavazókört jelöl ki. A szavazókör kijelöléséről szóló döntést a választás kitűzését követő 5. napig az Országos Választási Bizottság internetes honlapján és a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

11. § A választás kitűzésétől a szavazás napjáig nem lehet település, választókerület és szavazókör határát, sorszámát, továbbá település elnevezését, utcanevet, házszámot és helyrajzi számot megváltoztatni.

IV. FEJEZET

A VÁLASZTÓJOGOSULTSÁG NYILVÁNTARTÁSA

A névjegyzék

12. § A helyi választási iroda vezetője a választás kitűzését követően a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatai és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása alapján szavazóköronként összeállítja a választójoggal rendelkező polgárok névjegyzékét, és azon a változásokat folyamatosan átvezeti.

13. § (1) A névjegyzékbe fel kell venni azokat a választójoggal rendelkező személyeket, akiknek a lakóhelye (a továbbiakban: lakcím) a szavazókörben van.

(2) A névjegyzéket úgy kell összeállítani, hogy alkalmas legyen a főváros, a megye, a település, illetőleg a választókerület, a szavazókör és a választópolgár azonosítására. A névjegyzék tartalmazza a választópolgár:

- a) családi és utónevét (nők esetén leánykori családi és utónevét is),
- b) személyi azonosítóját,
- c) lakcímét,
- d) névjegyzékbeli sorszámát,
- e) az azonos nevű és lakcímű választópolgárok születési idejét, ennek azonossága esetén egyéb természetes személyazonosító adatát.

A névjegyzék közszemlére tétele

14. § (1) A névjegyzéket a szavazás napja előtt 60 nappal - nyolc napra - közszemlére kell tenni, és ennek idejét a helyben szokásos módon ki kell hirdetni. A választópolgárokat a névjegyzékbe vételükről legkésőbb a szavazás napja előtti 58. napig értesítő megküldésével kell tájékoztatni.

(2) Az értesítő tartalmazza a választópolgár családi és utónevét, lakcímét, személyi azonosítóját, névjegyzékbeli sorszámát, egyéb technikai adatokat, a szavazás helyét és idejét, továbbá a szavazással kapcsolatos egyéb tudnivalókat.

(3) A közszemlére tett névjegyzék a személyi azonosítót nem tartalmazhatja.

(4) A helyi választási iroda vezetője a névjegyzék, az értesítők és az ajánlószevények technikai elkészítésével megbízhat másik helyi választási irodát, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervet. Az értesítő és az ajánlószevény kiküldéséről a helyi választási iroda vezetője gondoskodik. Az értesítő és az ajánlószevény kiküldésével jelölő szervezet vezetője vagy tagja nem bízható meg.

(5) Az értesítő és az ajánlószevény kézbesítését a helyi választási iroda vezetője ellenőrzi.

(6) Az a választópolgár, aki nem kapja meg az értesítőt és az ajánlószevényt, azokat a helyi választási irodától igényelheti.

A névjegyzék módosítása

15. § (1) A helyi választási iroda vezetője

- a) a névjegyzékből törvénysértően kihagyott,
 - b) a névjegyzék elkészítése után választójogot szerzett, valamint
 - c) a választójogát visszanyert
- választópolgárt utólag felveszi a névjegyzékbe, és erről a választópolgárt értesítő megküldésével tájékoztatja.

(2) A helyi választási iroda vezetője törli a névjegyzékből azt, aki meghalt, aki elvesztette választójogát, illetőleg akit lakcímének megváltozása miatt más szavazókör névjegyzékébe vettek fel.

(3) A módosított névjegyzék a polgármesteri hivatalban a szavazást megelőző második napig megtekinthető.

16. § (1) Ha a választópolgár a lakcímét a névjegyzék elkészítése után megváltoztatta, az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője - a bejelentkezéssel egyidejűleg - felveszi a névjegyzékbe, és erről értesítő átadásával tájékoztatja.

(2) A helyi választási iroda vezetője haladéktalanul értesíti a korábbi lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjét a névjegyzékből való törlés érdekében. A korábbi lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője hivatalból tájékoztatja az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjét arról, hogy a polgár

a) a névjegyzékben szerepelt, vagy

b) a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában szerepelt, továbbá annak okáról, vagy

c) a 89. § vagy a 104. § szerinti igazolást kapott, vagy

d)

e) sem a névjegyzékben, sem a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában, sem a külképviseleti névjegyzékben nem szerepelt.

(3) A (2) bekezdés a) és b) pontjában foglalt esetben a korábbi lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a polgárt törli a névjegyzékből, illetőleg a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásából.

(4) A (2) bekezdés b) pontjában foglalt esetben az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a polgárt törli a névjegyzékből, felveszi a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásába, és erről a polgárt értesíti.

(5) A (2) bekezdés c) pontjában foglalt esetben az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a választópolgárt törli a névjegyzékből, és erről a polgárt értesíti.

(6)

(7) A (2) bekezdés e) pontjában foglalt esetben az új lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a választójog fennállását a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervvel történő egyeztetés alapján állapítja meg.

A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása

17. § (1) A választójog megállapítása céljából az a)-c) pontban megjelölt szervek a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás hatálya alá tartozó, választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok (2) bekezdés szerinti adataiban bekövetkezett változásokat folyamatosan közlik a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervvel, az alábbiak szerint:

a) a gondnoksági ügyben eljáró gyámhivatal a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokság alá helyezéséről, illetőleg a gondnokság alá helyezés megszüntetéséről,

b) a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága a büntetéseket nyilvántartó szerv útján a közügyektől eltiltó jogerős ítélet hatálya alatt álló személyekről,

c) a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága a szabadságvesztés-büntetésüket töltő, valamint a büntetőeljárásban jogerősen elrendelt intézeti kényszergyógykezelés alatt álló polgárokról.

(2) Az (1) bekezdés szerinti közlés tartalmazza a polgár:

a) családi és utónevét (nők esetén leánykori családi és utónevét is),

b) személyi azonosítóját,

c) a választójog gyakorlásából való kizárásának okát, kezdetét és megszűnésének várható időpontját.

(3) A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartását az (1) bekezdés szerint rendelkezésre bocsátott adatokkal karbantartja; a karbantartást a személyazonosító és lakcímadatok tekintetében a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból való rendszeres adatátvitellel biztosítja.

(4) Ha a polgár választójogosultságát visszanyerte vagy a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás hatálya alól kikerült, adatait a nyilvántartásból törölni kell. A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásából törölt polgár adatait a törléstől számított hat hónapig meg kell őrizni.

18. § (1) A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartását az azt kezelő szerv az egyéb nyilvántartásaitól - a névjegyzék kivételével - elkülönítetten kezeli, és az csak a választójog megállapításának céljára használható fel, abból adat más célra nem szolgáltatható.

(2) A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásából a választások lebonyolításához, valamint a népszavazás-

kezdeményezést és a népi kezdeményezést aláírók adatainak hitelesítéséhez a választási bizottság, a választási iroda és a bíróság, továbbá a népiülnök-választási eljárásban a polgármester részére teljesíthet adatszolgáltatást.

(3) A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv a jelöltek választójogát a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatai alapján ellenőrzi, és a választójog hiányáról az illetékes választási bizottságot haladéktalanul értesíti.

(4) A megválasztott képviselők választójogát a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatai alapján ellenőrizheti; a választójog hiányáról az illetékes választási bizottságot haladéktalanul értesíti.

(5) Bármely nagykorú polgár kérheti a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervtől annak igazolását, hogy a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása alapján vele szemben nem áll fenn a választójogból való kizáró ok.

19. § A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása a helyi, a területi, illetőleg a központi személyiadat- és lakcímnnyilvántartással - a választással érintett választókerület lakosságát érintően - a választás kitűzésének napjától a választás végleges eredményének közzétételéig a választójog megállapítása céljából összekapcsolható. Az összekapcsolást a választással összefüggő jogorvoslati határidők letelte után haladéktalanul meg kell szüntetni.

20. § A választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása nem nyilvános, abba csak az érintett személy, a bíróság, a választási bizottság és a választási iroda tagjai tekinthetnek be.

20/A-D. §

A névjegyzék összeállításával kapcsolatos jogorvoslat

20/E. § (1) A névjegyzékből való kihagyás, illetőleg törlés vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt a névjegyzék közszemlére tételének időtartama alatt lehet kifogást benyújtani.

(2)

(3) A névjegyzékből való kihagyás, illetőleg törlés vagy a névjegyzékbe való felvétel miatt benyújtott kifogást a helyi választási iroda vezetőjéhez kell benyújtani, aki a kifogásról legkésőbb a beérkezését követő napon dönt.

(4) Ha a helyi választási iroda vezetője a kifogásnak helyt ad, a névjegyzéket módosítja.

(5) Ha a helyi választási iroda vezetője a kifogásnak nem ad helyt, a kifogást legkésőbb a beérkezését követő napon megküldi a helyi bíróságnak, Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróságnak. A bírósági eljárásban az ügyvédi képviselet nem kötelező. A bíróság egyesbíróként jár el. A bíróság a kifogásról a beérkezését követő három napon belül dönt.

(6) Ha a bíróság a kifogást alaposnak tartja, elrendeli a névjegyzék módosítását, ellenkező esetben a kifogást elutasítja.

(7) A helyi választási iroda vezetőjének döntését és a bíróság határozatát az érintettel és azzal, aki a kifogást benyújtotta, a bíróság határozatát a helyi választási iroda vezetőjével is közölni kell.

V. FEJEZET

VÁLASZTÁSI SZERVEK

A választási bizottságok

21. § (1) A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.

(2) Választási bizottságok:

a) a szavazatszámoló bizottság,

b) a helyi választási bizottság,

c) az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság,

d) a területi választási bizottság,

e) az Országos Választási Bizottság.

(3) A választási bizottság a működésének tartama alatt hatóságnak, a tagja pedig hivatalos személynek minősül.

(4) A választási bizottság tagjai a szavazást követő napon mentesülnek a jogszabályban előírt munkavégzési kötelezettség alól, és erre az időre átlagbér illeti meg őket, amelyet a munkáltató fizet. A munkáltató a választási szerv tagját megillető bér megtérítését a szavazást követő öt napon belül igényelheti a választási bizottság mellett működő választási irodától, a szavazatszámoló bizottság esetén a helyi választási irodától.

A választási bizottságok tagjai

22. § (1) A 24. § és a 25. §, továbbá a 27. § (3)-(4) bekezdésének kivételével a választási bizottságnak csak a választókerületben - a helyi választási bizottságnak csak a településen - lakcímmel rendelkező választópolgár lehet tagja.

(2) A választási bizottságnak nem lehet tagja a köztársasági elnök, állami vezető, közigazgatási hivatal vezetője, képviselő, megyei közgyűlés elnöke, polgármester, jegyző, főjegyző, választási iroda tagja, a választási bizottság illetékességi területén működő közigazgatási szerv köztisztviselője, valamint jelölt.

(3) Nem lehet a választási bizottság választott tagja a (2) bekezdésben foglaltakon túl a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja, valamint a választókerületben induló jelölt hozzátartozója sem.

(4) Az olyan választási bizottságoknak, amelyek a jogorvoslati eljárásban egymással döntési, döntést felülbíráló kapcsolatba kerülhetnek, nem lehetnek tagjai az egymással hozzátartozói kapcsolatban álló személyek.

23. § (1) A szavazatszámoló bizottság három tagját és szükséges számban pótagokat a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti 20. napon választja meg; személyükre a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt. Az egy szavazókörrrel rendelkező településen nem választanak külön szavazatszámoló bizottságot [31. § (2) bek. 1) pont].

(2) A helyi választási bizottság három - az egy szavazókörrrel rendelkező településen öt - tagját és szükséges számban pótagokat a települési önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti 51. napon választja meg; személyükre a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt.

(3) Az országgyűlési egyéni választókerületi, illetőleg a területi választási bizottság három-három tagját és szükséges számban pótagokat a fővárosi, megyei közgyűlés választja meg; személyükre a területi választási iroda vezetője tesz indítványt.

(4) Az Országos Választási Bizottság öt tagját és szükséges számban pótagokat az Országgyűlés választja meg; személyükre - a pártok javaslataira is figyelemmel - a választások és népszavazások lebonyolításáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) tesz indítványt.

(5) A (3)-(4) bekezdés szerinti választási bizottságok választott tagjait az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti 51. napon kell megválasztani.

24. § Ha a szavazatszámoló bizottság vagy a helyi választási bizottság tagjainak megválasztására - az alacsony lakosságszám vagy az összeférhetlenségi szabályok miatt, illetőleg azért, mert a képviselő-testület a működésében akadályozott - a törvényben előírt határidőig nem került sor, a tagokat a területi választási bizottság a helyi választási iroda vezetőjének indítványára haladéktalanul megbízza.

25. § (1) A választási bizottságoknak - a 23. §-ban említettek felüli - további egy-egy tagját a választókerületben jelöltet, illetőleg listát állító jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt bízza meg.

(2) A választási bizottságok megbízott tagjait a szavazás napját megelőző 9. napig a választási bizottság elnökénél, a szavazatszámoló bizottság megbízott tagjait a helyi választási iroda vezetőjénél kell bejelenteni.

26. § (1) A választási bizottság választott tagjainak megbízatása a - 23. §-ban meghatározott - következő általános választásra létrehozott választási bizottság alakuló üléséig tart.

(2) A választási bizottság megbízott tagjának megbízatása - a (3) bekezdésben foglaltak kivételével - a választás végleges eredményének közzétételével szűnik meg.

(3) Az Országos Választási Bizottságba az Országgyűlés alakuló ülésén képviselőcsoportot alakító pártok által a 25. § szerint megbízott tagok megbízatása az (1) bekezdésben meghatározott időpontig, illetőleg a képviselőcsoport megszűnéséig tart. Azok a pártok, amelyek a 25. § szerint nem bíztak meg tagot az Országos Választási Bizottságba, de az Országgyűlésben képviselőcsoportot alakítottak, az Országos Választási Bizottságba egy-egy tagot bízhatnak meg, akiknek a megbízatása az (1) bekezdésben meghatározott időpontig, illetőleg a képviselőcsoport megszűnéséig tart.

(4) A választási bizottság tagjának megbízatása az (1)-(3) bekezdésben foglaltakon túl megszűnik:

a) ha a megbízatás törvényes feltételei megszűntek,

b) ha a választási bizottság megállapította tagjának összeférhetlenségét,

c) lemondással,

d) a megbízatás visszavonásával.

27. § (1) Ha a választási bizottság választott tagja meghalt, vagy megbízatása a 26. § (4) bekezdésében meghatározott okból megszűnt, helyébe a póttag lép. Póttag hiányában a települési önkormányzat képviselő-testülete, illetőleg a fővárosi, megyei közgyűlés vagy az általuk kijelölt bizottságuk, az Országos Választási Bizottság esetében az Országgyűlés új tagot választ.

(2) Ha a választási bizottság megbízott tagja meghalt, vagy megbízatása a 26. § (4) bekezdésében meghatározott okból megszűnt, helyébe a jelölő szervezet, a független jelölt, illetőleg a képviselőcsoport új tagot bízhat meg.

(3) A 24. § szerint kell eljárni, ha az ott meghatározott okból nem került sor a szavazatszámú bizottság vagy a helyi választási bizottság új tagjának megválasztására.

(4) Ha a szavazás napján a szavazatszámú bizottság tagjainak száma kevesebb mint öt, illetőleg az igazolással szavazás lebonyolítására kijelölt szavazatszámú bizottság tagjainak száma kevesebb mint hét, a helyi választási iroda vezetője a póttagok vagy más szavazatszámú bizottság tagjai közül a bizottságot kiegészíti. Ha ilyen módon nincs lehetőség a szavazatszámú bizottság kiegészítésére, akkor arról a területi választási iroda vezetője gondoskodik más település szavazatszámú bizottságának esküt tett tagjai vagy póttagjai megbízásával.

28. § (1) A választási bizottság tagjai az illetékes polgármester, a fővárosi főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, illetőleg az Országgyűlés elnöke előtt esküt tesznek. Az eskü szövegét az *1. számú melléklet* állapítja meg.

(2) A választási bizottság - tagjai megválasztását és eskütételét követően - alakuló ülést tart. Az alakuló ülésen a választott tagok közül megválasztja elnökét és annak helyettesét.

(3) A választási bizottságot az elnök képviseli. Ha a választási bizottságnak nincs elnöke vagy az elnök a tevékenységében akadályozott, az elnöki feladatokat a helyettese látja el.

(4) A választott és megbízott tagok jogai és kötelezettségei azonosak, azzal az eltéréssel, hogy a megbízott tagok részére nem jár tiszteletdíj.

A választási bizottság döntése

29. § (1) A választási bizottság testületként működik, döntéséhez a tagok többségének jelenléte és a jelen levő tagok többségének azonos tartalmú szavazata szükséges. Szavazni igennel vagy nemmel lehet.

(2) A választási bizottság üléséről jegyzőkönyv készül. A jegyzőkönyvben a kisebbségi véleményt is - indokaival együtt - rögzíteni kell. A jegyzőkönyv egy-egy másolatát példányát a választási bizottság - kérésükre, ingyenesen - átadja a jelöltek képviselőinek.

A tényállás megállapítása

29/A. § (1) A választási bizottság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást megállapítani.

(2) A választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték (különösen az irat, a kérelmező nyilatkozata, tanú nyilatkozata stb.) felhasználható, amely alkalmas a tényállás megállapításának megkönnyítésére. A választási bizottság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani. A választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.

(3) A választási bizottság a kérelmező részére - kérésére - biztosítja a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét. Ez esetben az ellenérdekű fél számára is - ha jelen van - lehetővé kell tenni a szóbeli nyilatkozattételt.

A határozat

29/B. § (1) A választási bizottság határozattal dönt. A határozatot - meghozatala napján - írásba kell foglalni.

(2) A határozatnak tartalmaznia kell

a) a választási bizottság megnevezését, a határozat számát,

b) a kérelmező nevét és lakóhelyét (székhelyét),

c) az ügy tárgyának megjelölését,

d) a rendelkező részben a választási bizottság döntését, a fellebbezés (bírószági felülvizsgálat iránti kérelem) lehetőségéről való tájékoztatást,

e) az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatot hozta.

(3) Ha a határozatban név-, szám- vagy más elírás van, a választási bizottság a hibát kérelemre vagy hivatalból kijavíthatja. A számítási hibát tartalmazó határozat kijavítására csak akkor kerülhet sor, ha a számítási hiba kijavítása nem hat ki az ügy érdemére.

A határozat közlése

29/C. § (1) A határozatot - ha jelen van vagy ha telefaxszáma vagy elektronikus levélcíme rendelkezésre áll - a meghozatala napján rövid úton kell közölni a kérelmezővel, valamint azzal, akire a határozat jogot vagy kötelezettséget keletkeztet vagy származtat. A határozat rövid úton való közlése

- a) a jelen lévők részére a határozat átadásával,
- b) telefaxon,
- c) elektronikus dokumentum formájában (e-mail), vagy
- d) a kézbesítési megbízott részére az a)-c) pontban meghatározott módon

történhet. A határozat rövid úton való közlésének módját (módjait) a kérelmező jelöli meg.

(2) A határozat (1) bekezdés szerinti közlésének tényét és módját az iratra fel kell jegyezni, az azt igazoló dokumentumot az ügyiratban el kell helyezni.

(3) A határozatot - ha arra az (1) bekezdés a) pontja szerint nem került sor - kézbesíteni kell az érintettnek.

(4) A határozatot - ingyenesen - át kell adni a választási bizottság megbízott tagjai részére.

(5) A választási bizottság a határozatát - a személyes adatok kivételével - nyilvánosságra hozza.

Szavazatszámoló bizottság

30. § A szavazatszámoló bizottság legalább öt tagból áll. Az igazolással szavazás lebonyolítására kijelölt szavazatszámoló bizottság legalább hét tagból áll.

Helyi választási bizottság

31. § (1) A helyi választási bizottság legalább három, az egy szavazókörrel rendelkező településen legalább öt tagból áll.

(2) A helyi választási bizottság az egy szavazókörrel rendelkező településen ellátja a szavazatszámoló bizottság feladatait is.

Országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság

32. § Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság legalább három tagból áll.

Területi választási bizottság

33. § A területi választási bizottság legalább három tagból áll.

Országos Választási Bizottság

34. § Az Országos Választási Bizottság legalább öt tagból áll.

A választási irodák

35. § (1) A választási irodák a választások előkészítésével, szervezésével, lebonyolításával, a választópolgárok, a jelöltek és a jelölő szervezetek pártsemleges tájékoztatásával, választási adatkezeléssel, a technikai feltételek megteremtésével, a törvényes feltételek meglétének és a szakmai szabályok betartásának ellenőrzésével összefüggő állami feladatot ellátó szervek.

(2) A szavazatszámoló bizottságok kivételével minden választási bizottság mellett választási iroda működik. A szavazatszámoló bizottság mellett a helyi választási iroda egy tagja jegyzőkönyvvezetőként működik.

(3) A helyi és az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője az illetékes jegyző, a területi választási iroda vezetője a főjegyző.

36. § (1) A választási iroda tagjait a választási iroda vezetője, az Országos Választási Iroda vezetőjét és tagjait a miniszter határozatlan időre bízta meg.

(2) A választási iroda vezetője a felettes választási iroda vezetője előtt esküt tesz. A választási iroda tagjai és az Országos Választási Iroda vezetője megbízásukkor a megbízó előtt tesznek esküt. Az eskü szövegét az 1. számú melléklet állapítja meg.

37. § (1) A választási iroda tagjává köztisztviselő és közalkalmazott bízható meg.

(2) A választási irodának nem lehet tagja képviselő, megyei közgyűlés elnöke, polgármester, választási bizottság tagja, a választókerületben jelöltként induló személy és annak hozzátartozója, valamint a választókerületben jelöltet állító jelölő szervezet tagja.

(3) Ha a választási iroda vezetőjével szemben kizárási ok merül fel, azt haladéktalanul köteles közölni a felettes választási iroda vezetőjével - az Országos Választási Iroda vezetője a miniszterrel -, aki kinevezi az iroda új vezetőjét. A választási iroda tagja a vele szemben felmerült kizárási okról a választási iroda vezetőjét köteles haladéktalanul tájékoztatni, aki őt felmenti.

38. § (1) A választási iroda feladata:

a) hirdetményt tesz közzé a szavazás napjáról, a választással, a jelöléssel, a szavazással kapcsolatos tudnivalókról, továbbá az érvényes jelöléshez szükséges ajánlások számáról,

b) közzéteszi a választókerület jelöltjeinek, a jelölő szervezeteknek a nevét, illetőleg a független jelölés tényét,

c) közzéteszi a választási bizottságok tagjainak és a választási iroda vezetőjének nevét, a választási szervek hivatali helyiségének címét,

d) megszervezi a választási szervek tagjainak oktatását, biztosítja a választópolgárok pártsemleges tájékoztatását,

e) működteti a választások információs rendszereit,

f) ellátja a jelöltajánlások ellenőrzésével kapcsolatos technikai feladatokat,

g) működteti a választási csalást felderítő számítógépes programot,

h) ellátja a miniszter rendeletében meghatározott más feladatokat.

(2) A választási iroda feladatkörében közszolgálati kiadványt, hirdetményt adhat ki.

39. § (1) A választási irodák szakmai tevékenységét a miniszter az Országos Választási Iroda vezetője útján irányítja.

(2) Az Országos Választási Iroda vezetője a többi választási iroda vezetője részére, a területi választási iroda vezetője illetékességi területén az országgyűlési egyéni választókerületi és a helyi választási iroda vezetője részére, az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője illetékességi területén a helyi választási iroda vezetője részére az e törvényben meghatározott feladatainak ellátásával kapcsolatban közvetlen utasítást adhat.

(3) A polgármester, a képviselő-testület, illetőleg a közgyűlés és annak tisztségviselője a választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos feladatok végrehajtására a választási iroda vezetőjének, tagjainak nem adhat utasítást.

VI. FEJEZET

VÁLASZTÁSI KAMPÁNY

Kampányidőszak

40. § (1) A választási kampány a választás kitűzésétől a szavazást megelőző nap 0 óráig tart.

(2) A szavazást megelőző nap 0 órától a szavazás befejezéséig választási kampányt folytatni tilos (kampánycsend).

A kampánycsend megsértése

41. § A kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, így különösen: a választópolgárok számára a jelölt vagy a jelölő szervezet által ingyenesen juttatott szolgáltatás (szavazásra történő szervezett szállítás, étel-ital adása), pártjelvények, zászlók, pártszimbólumok, a jelölt fényképét vagy nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát (a továbbiakban: plakát) elhelyezése, a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.

Plakát

42. § (1) A választási kampány végéig a jelölő szervezetek és a jelöltek engedély nélkül készíthetnek plakátot. A plakát olyan sajtóterméknek minősül, amely engedély és bejelentés nélkül előállítható. Egyebekben a plakátra a sajtóról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.

(2) Plakát - a (3)-(6) bekezdésben meghatározott kivételekkel - korlátozás nélkül elhelyezhető.

(3) Épület falára, kerítésre plakátot elhelyezni kizárólag a tulajdonos, a bérlet, illetőleg - állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlan esetén - a vagyongazdálkodási jog gyakorlójának hozzájárulásával lehet.

(4) Egyes középületeken vagy a közterület meghatározott részén plakát elhelyezését a helyi önkormányzat, a fővárosban a fővárosi önkormányzat műemlékvédelmi, környezetvédelmi okból rendeletben megtilthatja. Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületen vagy azon belül plakátot elhelyezni tilos.

(5) A választási kampányt szolgáló önálló hirdetőberendezés elhelyezésére a közterület-használatról szóló jogszabályokat kell alkalmazni.

(6) A plakátot úgy kell elhelyezni, hogy az ne fedje más jelölt vagy jelölő szervezet plakátját, és károkozás nélkül eltávolítható legyen. A plakátot az, aki elhelyezte, vagy akinek érdekében elhelyezték, a szavazást követő 30 napon belül köteles eltávolítani.

Gyűlés

43. § (1) A választási gyűlések nyilvánosak. A rend fenntartásáról a gyűlés szervezője gondoskodik.

(2) A választási kampány céljára az állami és önkormányzati költségvetési szervek a jelöltek, jelölő szervezetek számára azonos feltételekkel bocsáthatnak rendelkezésre helyiséget és egyéb szükséges berendezést. Állami vagy önkormányzati hatóság elhelyezésére szolgáló épületben választási kampányt folytatni, választási gyűlést tartani tilos, kivéve az ötszáznál kevesebb lakosú településen, feltéve, hogy más közösségi célú épület nem áll rendelkezésre.

Rádió- és televízióközvetítés

44. § (1) A kampányidőszakban a műsorszolgáltatók a jelölő szervezetek, illetőleg a jelöltek számára azonos feltételekkel tehetnek közzé politikai hirdetést. A politikai hirdetéshez véleményt, értékelő magyarázatot fűzni tilos.

(2) A műsorszolgáltatók választási kampányban való részvételére egyebekben a rádiózásról és televíziózásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A médiakampánnyal kapcsolatos jogorvoslat

44/A. § (1) A sajtó választási kampányban történő részvételével (így különösen a választási eljárás alapelveinek megsértésével, a politikai hirdetések közzétételével) kapcsolatos kifogást

a) nem országos terjesztésű időszaki lap, illetőleg helyi műsorszolgáltatás esetében a kiadó, illetőleg a műsorszolgáltató székhelye vagy lakcíme szerint illetékes helyi választási bizottság,

b) körzeti műsorszolgáltatás esetében a műsorszolgáltató székhelye vagy lakcíme szerint illetékes területi választási bizottság,

c) országos terjesztésű időszaki lap, hírügynökség, illetőleg országos műsorszolgáltatás esetében az Országos Választási Bizottság bírálja el.

(2) Ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad, a 78. § (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények alkalmazásán túl kötelezheti az időszaki lap szerkesztőségét, a műsorszolgáltatót, illetőleg a hírügynökséget, hogy határozatát vagy annak rendelkező részét

a) napilap, hírügynökség esetében három napon belül,

b) folyóirat esetében a legközelebbi számban azonos módon,

c) műsorszolgáltató esetében három napon belül, a jogsértő közléssel azonos napszakban és azonos számú alkalommal

tegye közzé.

(3) A kifogásban elegendő megjelölni, de ahhoz nem kell csatolni a törvénysértés bizonyítékául szolgáló műsorszámot, a megjelölt bizonyítékot a választási bizottság hivatalból szerzi be.

Adatszolgáltatás

45. § (1) A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv a névjegyzékben szereplő választópolgárok családi és utónevét, valamint lakcímét a jelölteknek, jelölő szervezeteknek kérésükre, díjfizetés ellenében, azonos feltételek mellett a szavazás napja előtti 20. napot követően átadja. A szolgáltatás nem, életkor vagy lakcím szerinti csoportosításban is igényelhető.

(2) A közszemlére tett névjegyzék másolatát a helyi választási iroda vezetője a jelölt, jelölő szervezet által írásban bejelentett igény alapján díjfizetés ellenében, azonos feltételek mellett, a szavazás napja előtti 20. napot követően - legfeljebb szavazóköri bontásban - a jelölt, jelölő szervezet számára átadja.

(3) Az (1)-(2) bekezdés alapján teljesített adatszolgáltatás adatait kizárólag a választási kampány céljára lehet felhasználni. Egyéb célú felhasználásuk, jogosulatlan személynek, szervezetnek, más jelöltnek vagy jelölő szervezetnek történő átadásuk tilos. Az adatszolgáltatás adatait a szavazás napján meg kell semmisíteni, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül át kell adni az adatszolgáltatónak.

(4) A választási kampány céljára a helyi választási iroda vezetőjén, továbbá a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervén kívül a jelöltek, jelölő szervezetek számára más állami vagy önkormányzati szerv a saját nyilvántartásaiból személyes adatot nem szolgáltat ki.

VII. FEJEZET

AJÁNLÁS

46. § (1) Jelöltet ajánlani ajánlószervényen lehet. Az ajánlószervényt az értesítővel együtt kell eljuttatni a választópolgároknak.

(2) Jelöltet ajánlhat az a választópolgár, akinek lakóhelye a választókerületben van.

(3) Jelöltet ajánlani a szavazást megelőző 23. napig lehet.

(4) Az ajánlás nem vonható vissza.

47. § (1) Az ajánlószervényen jelöltet ajánlani a kitöltött ajánlószervénynek a jelölt, illetőleg a jelölő szervezet képviselője részére történő átadásával lehet.

(2) A választópolgárokhoz eljuttatott ajánlószervény tartalmazza a választás megnevezését. Az ajánló választópolgár az ajánlószervényre rávezeti családi és utónevét, lakcímét, személyi azonosítóját, az ajánlott személy családi és utónevét, a jelölő szervezet nevét, illetőleg a független jelölés tényét. Az ajánlószervényt az ajánló választópolgár saját kezűleg aláírja.

48. § (1) Ajánlószervényt az állampolgárok zaklatása nélkül - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - bárhol lehet gyűjteni.

(2) Nem gyűjthető ajánlószervény:

a) munkahelyen munkaidőben vagy munkaviszonyból, illetőleg munkavégzésre irányuló más jogviszonyból fakadó munkavégzési kötelezettség teljesítése közben,

b) a Magyar Honvédségnél és a rendvédelmi szerveknél szolgálati viszonyban levő személytől a szolgálati helyen vagy szolgálati feladat teljesítése közben,

c) tömegközlekedési eszközön,

d) állami és helyi önkormányzati szervek hivatali helyiségében.

(3) Az ajánlásért az ajánlónak vagy rá tekintettel másnak előnyt adni vagy ígérni, valamint az ajánlásért előnyt kérni, illetőleg előnyt vagy annak ígéretét elfogadni tilos.

Közös jelölt

49. § (1) Közös jelöltet állítani csak olyan ajánlószervények alapján lehet, amelyeken az adott közös jelöltet állító valamennyi jelölő szervezet neve fel van tüntetve.

(2) Ha több jelölő szervezet közösen állít jelöltet, a továbbiakban - a választás szempontjából - egy jelölő szervezetnek számítanak.

Érvénytelen ajánlás

50. § (1) Érvénytelen az az ajánlás, amelyet

- a) nem a hivatalos ajánlószelvényen adtak le,
 - b) nem a 47. § (2) bekezdése szerint kitöltött ajánlószelvényen adtak le,
 - c) az ajánlási szabályok megsértésével gyűjtöttek.
- (2) Aki ugyanazt a jelöltet többször ajánlotta, annak valamennyi ajánlása érvénytelen.
- (3) Aki több jelöltet is ajánlott, annak valamennyi ajánlása érvénytelen.

A jelölő szervezet bejelentése

51. § (1) Azt a jelölő szervezetet, amely jelöltet vagy listát kíván állítani, a társadalmi szervezetek bírósági nyilvántartásából a választás kitűzését követően kiállított kivonat csatolásával kell bejelenteni az alábbiak szerint:

a) ha a jelölő szervezet több megye, illetőleg a főváros és valamely megye területén is jelöltet vagy listát kíván állítani, az Országos Választási Bizottságnál,

b) ha a jelölő szervezet csak egy megye, illetőleg a főváros területén belül, de több országgyűlési egyéni választókerületben, illetőleg több településen kíván jelöltet állítani, a területi választási bizottságnál,

c) ha a jelölő szervezet csak egy országgyűlési egyéni választókerületben, illetőleg csak egy településen kíván jelöltet állítani, az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságnál, illetőleg a helyi választási bizottságnál.

(2) A bejelentett, illetőleg a nyilvántartásba vett jelölő szervezetekről az Országos Választási Iroda nyilvántartást vezet.

(3) Jelöltet, illetőleg listát csak az (1) bekezdés szerint bejelentett és az 55. § szerint nyilvántartásba vett jelölő szervezet állíthat.

A jelölt bejelentése

52. § (1) A jelöltet legkésőbb a szavazást megelőző 23. napon az ajánlószelvények átadásával kell bejelenteni az illetékes választási bizottságnál.

(2) A bejelentésnek tartalmaznia kell a jelölt családi és utónevét, személyi azonosítóját, lakcímét, valamint nyilatkozatát arról, hogy

a) választójoga van,

b) a jelölést elfogadja,

c) nincs olyan tisztsége, amely összeférhetetlen a képviselői vagy a polgármesteri megbízással, illetőleg megválasztása esetén arról lemond.

(3) Ha a választókerületben két vagy több azonos családi és utónevű választópolgár kíván jelöltként indulni, a később bejelentett személy köteles gondoskodni arról, hogy - betűjelzés vagy második utónév feltüntetésével - a korábban bejelentett jelölttől megkülönböztethető legyen.

A lista bejelentése

53. § (1) A listát a listaállításhoz szükséges számú jelölt, illetőleg lista bejelentését vagy nyilvántartásba vételét igazoló, az 55. § (1) bekezdése szerint kiállított igazolás átadásával kell bejelenteni.

(2) Az 52. § (2) bekezdésének rendelkezéseit a listán szereplő jelöltekre is alkalmazni kell.

(3) A listán legfeljebb háromszor annyi jelölt állítható, mint a listán megszerezhető mandátumok száma. A listán szereplő jelöltek sorrendjét a jelölő szervezet határozza meg, azt a lista bejelentése után nem lehet módosítani. Ha valamelyik jelölt a listáról kiesett, helyére a listán soron következő jelölt lép.

Az ajánlások ellenőrzése

54. § (1) Az ajánlásokat az illetékes választási bizottságnak ellenőriznie kell.

(2) Az ajánlások ellenőrzése a számszerűség, a 46. § (2) bekezdésében és az 50. § (1) bekezdésében a)-b) pontjában, valamint (2)-(3) bekezdésében foglaltak ellenőrzését, továbbá az ajánlószelvényt átadó választópolgárok azonosítását jelenti.

A jelölő szervezet, a jelölt és a lista nyilvántartásba vétele

55. § (1) A jelölő szervezet, a jelölt, illetőleg a lista bejelentéséről a választási iroda, nyilvántartásba vételéről a választási bizottság igazolást ad ki.

(2) Az illetékes választási bizottság minden, a törvényes feltételeknek megfelelő jelölő szervezetet, jelöltet, illetőleg listát - a bejelentését követő három napon belül - nyilvántartásba vesz.

56. § (1) A választási bizottság visszautasítja a jelölő szervezet nyilvántartásba vételét, ha a jelölő szervezet a törvényes feltételeknek nem felel meg.

(2) A választási bizottság visszautasítja a jelölt nyilvántartásba vételét, ha a jelölés a törvényes feltételeknek nem felel meg, vagy a jelölt a törvényben előírt nyilatkozatait nem tette meg.

(3) A választási bizottság visszautasítja a lista nyilvántartásba vételét, ha a jelölés a törvényes feltételeknek nem felel meg.

A jelöltre vonatkozó rendelkezések

57. § Ha a választópolgárt egy jelölési fajtán belül több helyen is jelöltnek ajánlották, akkor legkésőbb a választást megelőző 19. napig nyilatkoznia kell arról, hogy melyik jelölést fogadja el.

58. § A jelölt kiesik, ha a szavazás megkezdése előtt a jelölésről írásban lemondott, választójogát elvesztette, vagy meghalt. A kiesett jelölt nevét a jelöltek nyilvántartásából, illetőleg a szavazólapokról törölni kell.

Az ajánlással kapcsolatos adatok védelme

59. § (1) Az ajánlószelvényekről másolatot készíteni tilos. Nem tekinthető másolatnak a jelölés érvényességének megállapítása céljából vezetett technikai nyilvántartás.

(2) A jelölésnek az ajánló személyre vonatkozó adatai nem nyilvánosak. A jelöléssel kapcsolatos kifogás esetén az ajánlószelvény adatait, valamint a technikai nyilvántartást az illetékes választási bizottság, a választási iroda és a bíróság ellenőrizheti.

(3) Az ajánlószelvényeket, valamint a technikai nyilvántartást az illetékes választási iroda a szavazás napján megsemmisíti.

(4) A jelölő szervezet jelölési jogosultságát a választási bizottság a bíróság által bejegyzett társadalmi szervezetek nyilvántartásában ellenőrizheti.

60. § A jelöltnek a be nem nyújtott ajánlószelvényeket a benyújtásukra rendelkezésre álló határidő lejártát követő három napon belül meg kell semmisítenie, s erről jegyzőkönyvet kell készítenie. A jegyzőkönyvet három napon belül a választási bizottságnak át kell adni.

VIII. FEJEZET

SZAVAZÁS

A szavazás ideje és helye

61. § (1) Szavazni a szavazás napján 6 órától 19 óráig lehet. Ha a helyi körülmények indokolják, a helyi választási bizottság, illetőleg az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság elrendelheti, hogy a szavazás 5 órakor kezdődjék.

(2) Szavazni kizárólag személyesen, és - az e törvényben említett kivételekkel - csak a választópolgár lakóhelye szerint kijelölt szavazóhelyiségben lehet.

(3) A mozgásában gátolt választópolgárt szavazásának lehetővé tétele érdekében - kérésére - a szavazatszámoló bizottság legalább két tagja, a szavazatszámoló bizottság illetékességi területén belül, mozgóurnával felkeresi és amennyiben igazolással kíván szavazni, a névjegyzékbe felveszi. A mozgóurnát a választópolgár írásban kérheti a helyi választási iroda vezetőjétől, illetőleg a szavazás napján a szavazatszámoló bizottságtól. A mozgóurnás szavazás lebonyolítására a választópolgár lakóhelye szerinti szavazatszámoló bizottság, igazolással szavazó választópolgár esetében - a település egészére kiterjedő illetékességgel - a 10. § (2) bekezdése szerint kijelölt szavazatszámoló bizottság illetékes. A mozgásában gátolt és igazolással szavazó választópolgár névjegyzékbe vételét a 10. § (2) bekezdése szerint kijelölt szavazatszámoló bizottság utólag ellenőrzi.

(4) A szavazóhelyiséget a szavazás ideje alatt nem lehet bezárni, és a szavazást nem lehet meghosszabbítani, vagy - rendkívüli esemény kivételével - szüneteltetni. Ha a szavazás napján a szavazatszámoló bizottság tagjainak a

száma három alá csökken, vagy a szavazás elháríthatatlan külső ok miatt lehetetlenné vált, a szavazást a jelenlévők kötelesek azonnal felfüggeszteni, az urnát, továbbá az iratokat zárolni, és a felfüggesztés tényéről a helyi választási iroda vezetőjét a szavazás törvényes folytatásának biztosítása érdekében haladéktalanul értesíteni.

62. § (1) A szavazóhelyiség nem lehet olyan épületben, amely a jelölt vagy a jelölő szervezet használatában van.

(2) A szavazóhelyiségben a szavazás zökkenőmentes lebonyolításához szükséges számú, de legalább két szavazófülkét kell kialakítani.

(3) A szavazás céljára a szavazóhelyiségben két vagy több urnát kell felállítani.

(4) A szavazatszámoló bizottság és a választópolgárok részére a szavazóhelyiségben és a szavazófülkékben - megfelelő módon rögzítve - tollat kell elhelyezni. A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazóhelyiségben csak a hivatalosan elhelyezett tollat használhatják.

(5) A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazás időtartama alatt - a hivatalos választási iratok és a (4) bekezdés szerinti toll kivételével - nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben.

A szavazás megkezdése

63. § A választási iratok, nyomtatványok elhelyezését követően a szavazás megkezdéséig a szavazatszámoló bizottság és a választási iroda tagjain kívül senki sem tartózkodhat a szavazóhelyiségben.

64. § (1) A szavazatszámoló bizottság az urnák állapotát az elsőként szavazó választópolgár - aki a szavazatszámoló bizottság tagja nem lehet - jelenlétében a szavazás megkezdése előtt megvizsgálja. A vizsgálat eredményét fel kell tüntetni a szavazási jegyzőkönyvben.

(2) Az urnákat az elsőként szavazó választópolgár jelenlétében úgy kell lezárni, hogy azokból az urna szétszedése nélkül ne lehessen szavazólapot eltávolítani. Ezt követően a szavazatszámoló bizottság az urnába ellenőrző lapot helyez, amely tartalmazza az ellenőrző lap elhelyezésének időpontját, valamint a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjainak és az elsőként szavazó választópolgárnak az aláírását.

A szavazás módja

65. § (1) A szavazatszámoló bizottság elnöke felelős azért, hogy a szavazás napján a szavazóhelyiségben és környékén a rendet fenntartsák; a rend fenntartására tett intézkedése mindenkire kötelező.

(2) A szavazás időtartama alatt a szavazóhelyiségben a választópolgárok csak a választójog gyakorlásához szükséges ideig tartózkodhatnak.

66. § (1) A szavazóhelyiségben az a választópolgár szavazhat, aki a névjegyzékben szerepel.

(2) A szavazatszámoló bizottság - a személyazonosság és a lakcím megállapítására alkalmas igazolvány alapján - megállapítja a szavazni kívánó személyazonosságát és azt, hogy szerepel-e a névjegyzékben.

(3) A névjegyzékbe a szavazatszámoló bizottság nem vehet fel választópolgárt. Az igazolással szavazásra kijelölt szavazatszámoló bizottság felveszi a névjegyzékbe azt a választópolgárt, aki a településre szóló igazolással rendelkezik.

(4) A szavazatszámoló bizottság visszautasítja azt a választópolgárt, aki

a) nem tudja személyazonosságát és lakcímét megfelelően igazolni,

b) nem szerepel a névjegyzékben és

ba) nem rendelkezik igazolással,

bb) rendelkezik igazolással, de nem az igazolással szavazásra kijelölt szavazatszámoló bizottságtól kéri névjegyzékbe vételét.

(5) Azokról a választópolgárokról, akiknek a névjegyzékbe vételét visszautasították a szavazatszámoló bizottság jegyzéket vezet.

67. § (1) Ha a szavazásnak nincs akadálya, a szavazatszámoló bizottság átadja a választópolgárnak a szavazólapot, amelyet a választópolgár jelenlétében hivatalos bélyegzőlenyomattal lát el.

(2) A szavazatszámoló bizottság szükség esetén - a választópolgár befolyásolása nélkül - megmagyarázza a szavazás módját.

(3) Ha egy jelölt kiesett a szavazólapok elkészítése után, e tényről a szavazatszámoló bizottság köteles a szavazóhelyiségben elhelyezett hirdetményen, valamint szükség szerint szóban tájékoztatni a választópolgárokat. A kiesett jelölt nevét a szavazólapon át kell húzni.

(4) A szavazólap átvételét a választópolgár a névjegyzéken saját kezű aláírásával igazolja. Az írásképtelen választópolgár helyett - e tény feltüntetésével - a szavazatszámoló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket.

68. § (1) A szavazólap kitöltéséhez szavazófülke áll a választópolgár rendelkezésére. A szavazófülke használatára a választópolgár nem kötelezhető.

(2) A szavazólap kitöltésének ideje alatt csak a szavazó tartózkodhat a szavazófülkében. Az a választópolgár, aki nem tud olvasni, illetőleg akit testi fogyatékosága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, más választópolgár - ennek hiányában a szavazatszámoló bizottság két tagjának együttes - segítségét igénybe veheti.

69. § (1) Érvényesen szavazni csak a hivatalos szavazólapon szereplő jelöltre, listára, népszavazási kérdésre (e fejezetben együtt: jelölt) lehet. A szavazólapok mintáit a 2-10. számú mellékletek állapítják meg.

(2) A jelöltre szavazni a jelölt neve alatti, feletti vagy melletti körbe tollal írt két, egymást metsző vonallal lehet.

(3) Érvénytelen az a szavazólap, amely

a) nincs ellátva a hivatalos bélyegzőlenyomattal,

b) a törvényben meghatározottnál több szavazatot tartalmaz.

(4) Érvénytelen az a szavazat, amelyet

a) a (3) bekezdés szerint érvénytelen szavazólapon adtak le,

b) nem a (2) bekezdés szerint adtak le,

c) kiesett jelöltre adtak le.

(5) A szavazat érvényességét - ha az egyéb feltételeknek megfelel - nem érinti, ha a szavazólapon bármilyen megjegyzést tettek, a jelöltek sorrendjét megváltoztatták, a jelölt nevét kihúzták, illetve nevet hozzáírtak.

70. § (1) A választópolgár a szavazólapot borítékba teszi, és a szavazatszámoló bizottság előtt urnába helyezi.

(2) Ha a választópolgár a borítéknak az urnába történő helyezése előtt jelzi, hogy a szavazólap kitöltését elrontotta, a rontott szavazólapot a szavazatszámoló bizottság bevonja, helyébe új lapot ad ki, és ezt a tényt a jegyzőkönyvben rögzíti. A bizottság a rontott szavazólap helyett újat - személyenként - csak egyszer adhat ki.

71. § (1) A szavazatszámoló bizottság elnöke 19 órakor a szavazóhelyiséget bezárja. Azok a választópolgárok, akik a szavazóhelyiségben vagy annak előtérben tartózkodnak, még szavazhatnak. Ezután a szavazatszámoló bizottság a szavazást lezárja.

(2) A szavazás lezárása után szavazatot nem szabad elfogadni.

71/A-C. §

IX. FEJEZET

A SZAVAZATOK ÖSSZESÍTÉSE

A szavazatszámolás

72. § (1) A szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjai együttesen kötelesek összeszámlálni valamennyi szavazólapot.

(2) A szavazatszámoló bizottság először a fel nem használt, valamint a rontott szavazólapokat külön-külön kötegre foglalja, és a köteget lezárja úgy, hogy a pecsét megsértése nélkül szavazólapot ne lehessen kivenni, illetőleg betenni.

(3) A szavazatszámoló bizottság az urna felbontása előtt ellenőrzi az urna sértetlenségét, felbontja az urnát, és meggyőződik az ellenőrző lap meglétéről, majd az urnában levő szavazólapok számát összehasonlítja a szavazókörben szavazók számával. A választás eredményének megállapításához az urnában levő szavazólapokat számba veszi, az urnába üresen dobott borítékokat figyelmen kívül hagyja.

(4) A szavazatszámoló bizottság ezt követően külön csoportba helyezi és összeszámlálja az érvénytelen szavazólapokat. Az érvénytelenség okát a szavazólap hátoldalára rávezeti, és azt a szavazatszámoló bizottság jelen levő tagjai aláírják. Az érvénytelen szavazólapokat külön kötegre foglalja, és a köteget lezárja úgy, hogy a pecsét megsértése nélkül szavazólapot ne lehessen kivenni, illetőleg betenni. A kötegekre rá kell írni a szavazókör sorszámát és a kötegen levő szavazólapok számát.

(5) Ha a szavazatszámoló bizottság megállapítja, hogy az urnába olyan személy által leadott szavazólap került, aki az adott szavazókörben szavazati joggal nem rendelkezik, a jelöltekre leadott érvényes szavazatok közül - a jogosulatlanul szavazók száma szerint - jelöltként egyet-egyet érvénytelennek nyilvánít.

(6) Az érvényes szavazólapokat jelöltként külön-külön meg kell számolni, majd a (4) bekezdés szerint kell elvégezni a kötegelést. A kötegre jelöltként külön-külön rá kell írni az érvényes szavazatok számát.

(7) A szavazatokat legalább kétszer meg kell számlálni. Az ismételt számlálást addig kell folytatni, amíg annak eredménye valamely megelőző számlálás eredményével azonos nem lesz. A jegyzőkönyvben ezt az eredményt, valamint az ismételt számlálás tényét rögzíteni kell.

Az eredmény megállapítása

73. § (1) A szavazatszámoló bizottság a szavazatok megszámlálását követően megállapítja a választás szavazóköri eredményét.

(2) A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntése ellen csak a választási bizottságnak a választási eredményt megállapító döntése elleni fellebbezéssel együtt van helye.

(3) Az illetékes választási bizottság a szavazatszámoló bizottságok jegyzőkönyvei alapján legkésőbb a szavazást követő napon összesíti a szavazatokat és megállapítja a választási eredményt.

(4) A választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen

a) a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára, vagy

b) a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére

hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani.

(5) Ha a (4) bekezdés *a)* pontja alapján benyújtott fellebbezés elbírálása csak a szavazatok újraszámolása útján lehetséges, és van matematikai lehetőség a választás eredményének megváltozására, a fellebbezést elbíráló választási bizottság, illetőleg a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet elbíráló bíróság köteles a szavazatokat újraszámolni. A szavazatok újraszámolása esetén a fellebbezés, illetőleg a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem elbírálására rendelkezésre álló határidő a kétszeresére nő, és a választási bizottság vagy a bíróság a választási irodák tagjainak közreműködését igénybe veheti.

(6) Azt követően, hogy a szavazatszámoló bizottság megállapította a szavazókörben a szavazás eredményét, a szavazatok újraszámolására csak az (5) bekezdés alapján van lehetőség.

73/A. §

Jegyzőkönyv

74. § (1) A szavazatok összeszámlálásáról és a szavazóköri, valamint a választási eredmény megállapításáról jegyzőkönyvet kell készíteni. Jegyzőkönyv ceruzával nem készíthető.

(2) A jegyzőkönyveket két példányban kell kiállítani, melyeket a választási bizottság jelen levő tagjai aláírnak.

(3) A jegyzőkönyv egy-egy másolati példányát a hozzá tartozó határozatokkal együtt az illetékes választási bizottság - kérésükre, ingyenesen - átadja a jelöltek jelen levő képviselőinek. Sokszorosítás után a választási bizottság elnöke a másolatot bélyegzőlenyomattal és aláírásával hitelesíti.

75. § (1) A szavazatszámoló bizottság a jegyzőkönyveket, választási iratokat, nyomtatványokat és szavazólapokat - az urnával együtt - haladéktalanul a helyi választási irodához szállítja.

(2) A jegyzőkönyvek egy példánya az illetékes választási irodában a szavazást követő három napon belül megtekinthető.

(3) A szavazólapokat a polgármesteri hivatalban az illetékes választási bizottság tagjainak jelenlétében kell elhelyezni, és 90 napig meg kell őrizni úgy, hogy illetéktelen személyek részére ne válják hozzáférhetővé. A választás eredményével összefüggő kifogás esetén az érintett szavazólapokat az ügy jogerős lezárásáig kell megőrizni. 90 nap után a választási iratokat - a jegyzőkönyvek kivételével - meg kell semmisíteni.

(4) A jegyzőkönyvek első példányát 90 nap elteltével az illetékes levéltárnak át kell adni.

Adatlap

76. § (1) A szavazatszámoló bizottság jegyzőkönyvvezetője a szavazatok első összeszámlálásának eredményéről haladéktalanul adatlapot állít ki, amelynek adattartalmát soron kívül a helyi választási irodán, az országgyűlési egyéni választókerületi választási irodán és a területi választási irodán keresztül az Országos Választási Irodához továbbítja.

(2) A választási irodák a választás nem hiteles eredményét tartalmazó tájékoztató adatokat nyilvánosságra hozzák.

X. FEJEZET

JOGORVOSLATOK

Kifogás

77. § (1) Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetőleg a választás és a választási eljárás alapelveinek (3. §) megsértésére (a továbbiakban együtt: jogszabálysértés) hivatkozással bárki benyújthat. A kifogást úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a sérelmezett jogszabálysértés elkövetésétől számított három napon belül megérkezzen. A választási bizottság a benyújtott kifogásról a beérkezésétől - áttétel esetén az elbírálására jogosult választási bizottsághoz történő beérkezésétől - számított három napon belül dönt.

(2) A kifogásnak tartalmaznia kell

- a) a jogszabálysértés megjelölését,
- b) a jogszabálysértés bizonyítékait,

c) a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címét,

d) a kifogás benyújtójának választása szerint telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

(3) Ha a választási bizottság megítélése szerint a kifogás elbírálására nem az a választási bizottság jogosult, amelyhez azt benyújtották, a választási bizottság az ügyet - legkésőbb a beérkezését követő napon - átteszi az annak elbírálására jogosult választási bizottsághoz, amely köteles az ügyben eljárni.

(4) A választási bizottság a (3) bekezdés szerinti hatáskörét a bizottság elnökére átruházhatja. Ha a választási bizottság, illetőleg a bizottság elnöke az ügyet nem teszi át más választási bizottsághoz, a választási bizottság köteles az ügyben eljárni.

(5) Ha a kifogás elkésett, vagy nem tartalmazza a (2) bekezdés a)-c) pontjában foglaltakat, a kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani. Ha a kifogás áttételére kerül sor, a kifogás határidőben történt benyújtásának vizsgálatakor azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor az első választási bizottsághoz beérkezett.

(6) A kifogás a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, a választási bizottság azonban az eljárást hivatalból folytathatja.

(7)

78. § (1) Ha a választási bizottság a kifogásnak helyt ad

- a) megállapítja a jogszabálysértés tényét,
- b) a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől,
- c) a választási eljárást vagy annak a jogorvoslattal érintett részét megsemmisíti és megismételteti.

(2) A szavazás megsemmisítését és megismételtetését nem zárja ki, ha a 73. § alapján a fellebbezés benyújtására rendelkezésre álló határidő eredménytelenül eltelt, vagy a jogorvoslati eljárás már lezárult.

(3) Ha a választási bizottság a kifogásnak nem ad helyt, azt elutasítja.

Fellebbezés

79. § (1) A választási bizottság elsőfokú határozata ellen bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy fellebbezést nyújthat be.

(2) Fellebbezést lehet benyújtani

- a) jogszabálysértésre hivatkozással, illetve
- b) a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen.

(3) Nincs helye fellebbezésnek a másodfokon eljáró választási bizottság által hozott határozat, valamint az Országos Választási Bizottság határozata ellen.

80. § (1) A fellebbezést a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál (szavazatszámoló bizottság döntése elleni fellebbezés esetén az elbírálására jogosult választási bizottságnál) kell előterjeszteni.

(2) A fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított három napon belül megérkezzen az (1) bekezdés szerinti választási bizottsághoz.

(3) A választási bizottságnak a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A fellebbezést elbíráló választási bizottság legkésőbb a fellebbezés felterjesztését követő napon dönt.

(4) A fellebbezésnek tartalmaznia kell

- a) a fellebbezés 79. § (2) bekezdés szerinti alapját,
- b) a fellebbezés benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címét,

c) a fellebbezés benyújtójának választása szerint telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

(5) A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.

(6) A fellebbezés a választási bizottság határozatának meghozataláig visszavonható, a választási bizottság azonban az eljárást hivatalból folytathatja.

(7) A fellebbezést az ügy összes iratával a beérkezése napján fel kell terjeszteni a fellebbezés elbírálására jogosult választási bizottsághoz. A felterjesztés során az első fokon eljáró választási bizottság a fellebbezésről kialakított álláspontjáról is nyilatkozhat.

A fellebbezési eljárás

81. § (1) A fellebbezésről az annak elbírálására jogosult választási bizottság a beérkezésétől számított három napon belül dönt.

(2) Érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani a fellebbezést, ha az elkésett, nem a 80. § (1) bekezdése szerinti választási bizottsághoz nyújtották be, vagy nem tartalmazza a 80. § (4) bekezdés *a)* és *b)* pontjában foglaltakat. A fellebbezés nem utasítható el, ha a jogosult a fellebbezést az elbírálására jogosult választási bizottságnál - határidőben - terjeszti elő.

(3) A fellebbezés alapján a fellebbezés elbírálására jogosult választási bizottság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja.

(4) A másodfokon eljáró választási bizottság a fellebbezéssel megtámadott határozatot

a) helybenhagyja, vagy

b) megváltoztatja.

(5) A fellebbezési eljárás során hozott határozatot a másodfokon eljáró választási bizottság közli a fellebbezővel és azokkal, akikkel az elsőfokú határozatot közölték.

(6) A másodfokon eljáró választási bizottság a fellebbezés elbírálása érdekében megküldött iratokat a határozat meghozatalát - bírósági felülvizsgálat iránti kérelem benyújtása esetén az annak elbírálását - követően öt napon belül visszaküldi a határozattal együtt az első fokon eljáró választási bizottsághoz.

Bírósági felülvizsgálat

82. § (1) A választási bizottság másodfokú határozata, továbbá az Országos Választási Bizottság határozata ellen bármely választópolgár, jelölt, jelölő szervezet, illetőleg az ügyben érintett jogi személy bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújthat be.

(2) Bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet lehet benyújtani

a) jogszabálysértésre hivatkozással, illetve

b) a választási bizottság mérlegelési jogkörben hozott határozata ellen.

(3) A bírósági felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a választási eljárásban a fellebbezési jogot kimerítették, vagy a fellebbezés e törvény rendelkezései szerint kizárt.

(4) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem visszavonható.

83. § (1) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a megtámadott határozatot hozó választási bizottságnál kell előterjeszteni.

(2) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a megtámadott határozat meghozatalától számított három napon belül megérkezzen az (1) bekezdés szerinti választási bizottsághoz.

(3) A választási bizottságnak a szavazólap adattartalmának jóváhagyásával kapcsolatos döntése elleni bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet elbíráló bíróság legkésőbb a bírósági felülvizsgálat iránti kérelem felterjesztését követő napon dönt.

(4) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemnek tartalmaznia kell

a) a kérelem 82. § (2) bekezdés szerinti jogalapjának megjelölését,

b) a kérelem benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címét,

c) a kérelem benyújtójának választása szerint telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

(5) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.

(6) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a választási bizottság az ügy összes iratával a beérkezése napján felterjeszti az annak elbírálására jogosult bírósághoz. A felterjesztés során a megtámadott határozatot hozó választási bizottság a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről kialakított álláspontjáról is nyilatkozhat.

(7) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a másodfokú határozatot hozó választási bizottság székhelye szerint illetékes megyei, fővárosi bíróság bírálja el. Az Országos Választási Bizottság határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet a Legfelsőbb Bíróság bírálja el.

A bírósági felülvizsgálati eljárás

84. § (1) A bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselő kötelező. A jogi szakvizsgálattal rendelkező személy saját ügyében ügyvédi képviselő nélkül is eljárhat.

(2) A bíróság a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz.

(3) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről a bíróság a felterjesztésétől számított három napon belül dönt.

(4) Érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani a bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet, ha az elkésett, nem a 83. § (1) bekezdése szerinti választási bizottsághoz nyújtották be, vagy nem tartalmazza a 83. § (4) bekezdés *a*) és *b*) pontjában foglaltakat.

(5) A kérelem nem utasítható el, ha a jogosult a kérelmet az elbírálására jogosult bíróságnál - határidőben - terjeszti elő. A bíróság ebben az esetben a területi választási iroda vezetőjének rövid úton történő megkeresésével haladéktalanul intézkedik az iratok beszerzéséről, és biztosítja a választási bizottság számára, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről kialakított álláspontját felterjessze.

(6) A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem alapján a bíróság a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja. A bíróság a kérelmező részére - annak kérésére - biztosítja a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét. Ez esetben az ellenérdekű fél számára is lehetővé kell tenni a szóbeli nyilatkozattételt.

(7) A bíróság a megtámadott határozatot

a) helybenhagyja, vagy

b) megváltoztatja.

(8) A bírósági felülvizsgálat során hozott határozatot a kérelmezővel és azokkal, akikkel a másodfokú határozatot közölték, a bíróság közli.

(9) A bíróság a határozatát - a személyes adatok kivételével - nyilvánosságra hozza.

(10) A bíróság határozata ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

85. § A jelen fejezetben foglalt rendelkezéseket alkalmazni kell a névjegyzék összeállításával, a médiakampánnyal, valamint az eredmény megállapításával kapcsolatos jogorvoslatokra is, a 20/E. §-ban, a 44/A. §-ban, illetőleg a 73. §-ban foglalt eltérésekkel.

MÁSODIK RÉSZ

KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEK

XI. FEJEZET

AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSA

86. § Az I-X. fejezet rendelkezéseit az országgyűlési képviselők választásán a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A választás kitűzése

86/A. § (1) Az országgyűlési képviselők választásának második fordulóját - az első forduló kitűzésével egyidejűleg - az első fordulót követő 14. napra kell kitűzni.

(2) Az időközi választást az Országos Választási Bizottság tűzi ki.

(3) Az időközi választást a mandátum megüresedésétől számított négy hónapon belülre kell kitűzni. Ha az időközi választás érvénytelen vagy eredménytelen, a következő időközi választást az érvénytelen vagy eredménytelen választás napjától számított négy hónapon belülre kell kitűzni.

(4) Nem lehet időközi választást tartani az általános választások évében január 1-je és augusztus 31-e között.

A választási eljárás nyilvánossága

87. § (1) A választás második fordulójáról az illetékes választási bizottság a választópolgárokat közlemény, illetőleg hirdetmény útján tájékoztatja.

(2) A választások eredményét az Országos Választási Bizottság a sajtó útján nyilvánosságra hozza.

(3) Az országosan összesített végleges választási eredményt az Országos Választási Bizottság a Magyar Közlönyben közzéteszi.

(4)

Választókerületek, szavazókörök

88. § A választókerületek kialakításának elvei:

a) az egyéni választókerület a főváros, megye területén belül van,

b) a települési önkormányzat egész területe az egyéni választókerületen belül van; a fővárosban az egyéni választókerület két vagy több fővárosi kerületi önkormányzat területére is kiterjedhet; a fővárosi kerület és a megyei jogú város két vagy több egyéni választókerületre is osztható,

c) az egyéni választókerület székhelye - lehetőség szerint - városban van,

d) a város és vonzáskörzete egy választókerületet is alkothat,

e) a területi választókerület a főváros, illetőleg a megye területével azonos.

A választójogosultság nyilvántartása

89. § (1) Az a választópolgár, aki a szavazás napján lakcímétől távol, de Magyarország területén tartózkodik, a lakcíme szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől kért igazolással azon település helyi választási irodájának vezetőjétől - vagy a szavazás napján szavazatszámoló bizottságától - kérheti a névjegyzékbe való felvételét, ahol a szavazás napján tartózkodik. Az igazolás alapján a választópolgár azon a magyarországi településen szavazhat, ahol tartózkodik. Az igazoláskérés célja nem lehet a választás eredményének a joggal való visszaélést megvalósító befolyásolása.

(2) Igazolást legkésőbb az első fordulót megelőző második napig lehet kiadni. Igazolást személyesen vagy meghatalmazott útján lehet kérni. Az igazolás ajánlott levélben is kérhető, feltéve, hogy az az illetékes helyi választási irodához legkésőbb az első fordulót megelőző 5. napon megérkezik. A levélben kért igazolást a választópolgár számára az általa megjelölt magyarországi címre tértivevényel kell megküldeni.

(3) Az igazolás kiadásához az igazolást kérő a nevét, személyi azonosítóját, lakcímét, annak a településnek a nevét, ahol a szavazás napján tartózkodik, továbbá azt köteles közölni, hogy az igazolást az első, a második vagy mindkét fordulóra kéri.

(4) A helyi választási iroda vezetője az igazolásban feltünteti a választópolgár nevét, személyi azonosítóját, lakcímét, a lakcíme szerinti választókerület megjelölését, a települést, ahol a választópolgár szavazni kíván, a választókerület megjelölését, továbbá az igazolással szavazásra kijelölt szavazóhelyiség címét.

(5) Az igazolás kiadásakor a lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a választópolgárt külön nyilvántartásba veszi, egyidejűleg törli a névjegyzékből, továbbá feltünteti a névjegyzéken - ha az igazolás csak az első fordulóra szól, a második forduló névjegyzékén is - annak a településnek és választókerületnek a megjelölését, ahova az igazolás szól, és a külön névjegyzéket a (6) bekezdésben meghatározott határidő leteltét követően megküldi az Országos Választási Iroda részére. Az igazolás átvételét a választópolgár, illetőleg e célra szóló meghatalmazás alapján az általa megbízott személy az aláírásával elismeri.

(6) A választás első fordulóját megelőző harmadik napig a helyi választási iroda vezetője - a kiadott igazolás bevonásával egyidejűleg - kérelmére visszaveszi a névjegyzékbe azt, akit igazolás kiadása miatt törölt onnan. A választópolgár a lakóhelye szerinti névjegyzékbe történő visszavételét egy alkalommal kérheti.

(7) Az igazolás, valamint a személyazonosság és lakcím igazolására alkalmas igazolvány alapján a tartózkodási hely szerint illetékes helyi választási iroda vezetője vagy az igazolással szavazásra kijelölt szavazatszámoló bizottság a választópolgárt felveszi a névjegyzékbe, továbbá külön nyilvántartásba veszi. Az igazolást a

választópolgártól - a (8) bekezdésben foglalt eset kivételével - be kell vonni, és azt, valamint a külön nyilvántartást a választási iratok között meg kell őrizni.

(8) Ha az igazolás mindkét választási fordulóra szól, a választás első fordulójában a helyi választási iroda vezetője, illetőleg az igazolással szavazásra kijelölt szavazatszámlláló bizottság az igazoláson feltünteti a választópolgár névjegyzékbe vételének tényét, és az igazolást lebélyegzi. A mindkét választási fordulóra szóló igazolást az első fordulóban a választópolgár részére vissza kell adni.

(9) A választás második fordulójában az a választópolgár, aki az első (vagy mindkét) fordulóra igazolást kapott, csak akkor vehető fel a névjegyzékbe és szavazhat, ha a választás első fordulója érvénytelen vagy eredménytelen volt abban a választókerületben, ahova az igazolás szólt. A választás érvényességét és eredményességét az egyéni választókerületi és a területi listás választás tekintetében külön-külön kell vizsgálni.

(10) A választás második fordulójában az a választópolgár, aki kizárólag a választás második fordulójára kapott igazolást, csak akkor vehető fel a névjegyzékbe és szavazhat, ha a lakóhelye szerinti választókerületben a választás első fordulója érvénytelen vagy eredménytelen volt. A választás érvényességét és eredményességét az egyéni választókerületi és a területi listás választás tekintetében külön-külön kell vizsgálni.

(11) Az Országos Választási Iroda a választás második fordulóját megelőzően a helyi választási irodák vezetőit tájékoztatja arról, hogy a választás első fordulója mely választókerületekben volt érvényes és eredményes. Ezt az információt a helyi választási iroda vezetője a szavazatszámlláló bizottságok rendelkezésére bocsátja.

(12) Az (5) bekezdésben foglalt külön nyilvántartás országosan összesített adatait aszerinti bontásban, hogy az igazolást

- a) mely választókerületben, valamint
- b) mely választókerületre

kérték, az Országos Választási Iroda a választás első fordulóját megelőzően nyilvánosságra hozza, valamint településenkénti bontásban bárki számára hozzáférhetővé teszi.

(13) A tartózkodási hely szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a választási eredmény megállapítását követő nap 24.00 óráig - a személyes adatok kivételével - a helyben szokásos módon közzéteszi a választói névjegyzék azon adatait, amelyek alapján egyértelműen megállapítható, hogy az adott választókerületben hányan szavaztak igazolással.

89/A. § A választás első fordulóját megelőző napot követően a névjegyzéket laccímváltozás miatt nem lehet módosítani.

89/B. §

Választási szervek

90. § (1) Az országgyűlési képviselők választásán az alábbi választási bizottságok működnek:

- a) szavazatszámlláló bizottság,
- b) az egy szavazókörrrel rendelkező településeken a szavazatszámlláló bizottság feladatait ellátó helyi választási bizottság,

- c) országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság,
- d) területi választási bizottság,
- e) Országos Választási Bizottság.

(2) Az országgyűlési képviselők választásán az alábbi választási irodák működnek:

- a) helyi választási iroda,
- b)
- c) egyéni választókerületi választási iroda,
- d) területi választási iroda,
- e) Országos Választási Iroda.

A választási bizottságok hatásköre

90/A. § (1) A szavazatszámlláló bizottság

- a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,

d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

(2) Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság

a) dönt az egyéni választókerületi jelöltek, valamint a csak egy egyéni választókerületben jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,

b) jóváhagyja az egyéni választókerület szavazólapjának adattartalmát,

c) dönt az egyéni választókerületi választással kapcsolatos kifogásról,

d) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján hozott határozata elleni, kizárólag az egyéni választókerületi választást érintő, valamint az egyéni választókerületi és a területi listás választást egyaránt érintő fellebbezésről,

e) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,

f) megállapítja és közzéteszi az egyéni választókerületben a választás eredményét,

g) kiadja az országgyűlési egyéni választókerületi képviselőnek a megbízólevelet,

h) kezdeményezi az Országos Választási Bizottságnál időközi választás kitűzését,

i) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(3) A területi választási bizottság

a) dönt a területi listák és az azon levő jelöltek, valamint a csak egy megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,

b) kisorsolja a területi listák sorszámát,

c) jóváhagyja a területi listás szavazólap adattartalmát,

d) dönt a területi választókerületi választással kapcsolatos kifogásról,

e) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján hozott határozata elleni, kizárólag a területi listás választást érintő fellebbezésről,

f) dönt az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,

g) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,

h) megállapítja és közzéteszi a területi választókerületben a választási eredményt,

i) kiadja a területi listán mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,

j) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(4) Az Országos Választási Bizottság

a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,

b) dönt az országos listák és az azokon szereplő jelöltek, valamint a több megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,

c) kisorsolja az országos listák sorszámát,

d) dönt minden olyan kifogásról, amely nem tartozik az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság, illetőleg a területi választási bizottság hatáskörébe,

e) dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,

f) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,

g) megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek érték el a törvényben meghatározott mértékű %-os szavazathatárt,

h) megállapítja, hogy az országgyűlési képviselő-választásokon az országos listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,

i) kiadja az országos listán mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,

j) megállapítja és közzéteszi a választás országosan összesített eredményét,

k) kitűzi az időközi országgyűlési képviselő-választást, és megállapítja annak naptár szerinti határnapjait,

l) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,

m) beszámol az Országgyűlésnek az országgyűlési képviselők általános választásáról.

Választási kampány

91. § (1) Minden jelölő szervezet, amely a választásokon jelöltet állít, a jelöltállítással arányos központi költségvetési támogatásra jogosult. A független jelöltek a jelölő szervezetek jelöltjeivel azonos mértékű költségvetési támogatásban részesülnek. A költségvetési támogatásra országosan fordítható pénzeszköz összegét az Országgyűlés állapítja meg.

(2) Az egy jelöltre jutó támogatás meghatározásánál az egyéni választókerületi jelöltek számát, területi listán páronként a jelöltek, de legfeljebb a megszerezhető mandátumszámmal azonos számú jelöltek számát, valamint az

országos listákon ténylegesen, de pártonként legfeljebb 58 jelölt számát kell alapul venni. Az egyéni választókerületben és listán, illetőleg területi és országos listán is jelölt személyt a jelölések számának megfelelően kell figyelembe venni.

(3) A választásra fordítható költségvetési támogatás kiutalását a jelölő szervezetek részére egy összegben, a független jelöltek részére személyenként - az Országos Választási Bizottság döntése alapján az azt követő 5 napon belül - az államháztartásért felelős miniszter által vezetett minisztérium vagy az általa kijelölt pénzügyintézet végzi.

(4) Az (1) bekezdés szerinti költségvetési támogatás kizárólag dologi költségek fedezésére szolgál. A támogatás felhasználásáról a jelölő szervezeteknek és a független jelölteknek a választást követő 30 napon belül el kell számolniuk a kifizető helyen.

92. § (1) A független jelöltek, illetőleg a jelölő szervezetek a választásra a 91. §-ban foglalt költségvetési támogatáson felül jelöltenként legfeljebb egymillió forintot fordíthatnak. A figyelembe vehető jelöltek számát a 91. § (2) bekezdése szerint kell megállapítani.

(2) Minden jelölő szervezetnek és független jelöltnek a választás második fordulóját követő 60 napon belül a Magyar Közlönyben nyilvánosságra kell hoznia a választásra fordított állami és más pénzeszközök, anyagi támogatások összegét, forrását és felhasználásának módját.

(3) A választásra fordított állami és más pénzeszközök felhasználását az Állami Számvevőszék a választás második fordulóját követő egy éven belül az országgyűlési képviselőhöz jutott jelölő szervezetek és független jelöltek tekintetében hivatalból, egyéb jelölő szervezetek és független jelöltek tekintetében más jelölt, jelölő szervezet kérelmére ellenőrzi. Az ellenőrzés iránti kérelmet a választás második fordulóját követő 3 hónapon belül lehet benyújtani. A kérelemhez bizonyítási indítványt kell csatolni.

(4) Az a jelölő szervezet, illetőleg független jelölt, amely, illetőleg aki az (1) bekezdésben foglalt szabályt megsértette, köteles a túllépés értékének kétszeresét 15 napon belül a központi költségvetés részére befizetni, és azt az első választók felkészítésére kell felhasználni. Késedelem esetén a tartozást adók módjára kell behajtani.

93. § (1) Az országos közszolgálati műsorszolgáltatók az országos listát állító jelölő szervezetek, a körzeti közszolgálati műsorszolgáltatók a vételkörzetükben területi listát állító jelölő szervezetek, a helyi közszolgálati műsorszolgáltatók a vételkörzetükben induló egyéni választókerületi jelöltek politikai hirdetéseit a szavazást megelőző 18. naptól legkésőbb a szavazást megelőző 3. napig legalább egyszer ingyenesen közlik.

(2) A választási kampány utolsó napján az (1) bekezdésben megjelölt műsorszolgáltatók az (1) bekezdésben meghatározottak szerint, ingyenesen közzéteszik a jelölő szervezetek, illetőleg jelöltek által készített politikai hirdetéseket.

Ajánlás

94. § (1) A területi listát és az azon szereplő jelölteket legkésőbb a szavazást megelőző 20. napon, az országos listát és az azon szereplő jelölteket legkésőbb a szavazást megelőző 19. napon kell bejelenteni.

(2) Nem érinti a listaállítási jogát az, ha az egyéni választókerületi jelölt kiesett.

95. § (1) A listák kapcsolását, a kapcsolt listák sorrendjét és a kapcsolt listákon szereplő jelöltek mandátumhoz jutási sorrendjét legkésőbb a szavazást megelőző 18. napon lehet bejelenteni. A listakapcsolásra vonatkozó bejelentést a választási bizottság nyilvánosságra hozza.

(2) A listák sorrendjének kisorsolásakor a kapcsolásban részt vevő listákat együtt kell sorsolni; a kapcsolásban részt vevő listák - az (1) bekezdés szerint bejelentett sorrendnek megfelelően - egymás utáni sorszámot kapnak.

(3) A közös jelöltek és a közös területi listák töredékszavazatainak megosztását legkésőbb a szavazást megelőző 18. napon lehet bejelenteni. A bejelentést a választási bizottság nyilvánosságra hozza.

(4) A közös lista állításával egyidejűleg be kell jelenteni, hogy az egyes jelölteket melyik jelölő szervezet állította.

Szavazás

96. § (1) Külön szavazólap szolgál az egyéni választókerületi jelöltre és külön szavazólap a területi listára történő szavazáshoz.

(2) Az egyéni választókerület szavazólapja ábécé sorrendben tartalmazza a jelöltek hivatalosan használt családi és utónevét, az 52. § (3) bekezdése szerinti megkülönböztető jelzést, valamint a jelölő szervezetek nevét, illetőleg a független jelölés tényét.

(3) A területi listás szavazólap a választási bizottság által kisorsolt sorrendben tartalmazza a jelölő szervezetek nevét. A szavazólapon - a jelölő szervezet által bejelentett sorrendben - fel kell tüntetni a listán induló jelöltek közül az első öt jelölt nevét, valamint az esetleges listakapcsolás tényét.

(4) Valamennyi szavazólapon a jelölő szervezet neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését, jelképének, illetőleg jelvényének fekete-fehér színű lenyomatát.

(5) Közös jelölt, illetőleg közös lista állítása esetén valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni a szavazólapon.

96/A-B. §

A szavazatok összesítése

97. § A szavazatszámításra és a jegyzőkönyvek elkészítésére vonatkozó szabályokat az egyéni választókerületi és a területi listás szavazólapok tekintetében külön-külön kell alkalmazni.

97/A. §

98. § (1) A szavazóköri jegyzőkönyveket az országgyűlési egyéni választókerületi, illetőleg a területi választási bizottsághoz kell továbbítani.

(2) Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság a szavazatszámító bizottságok jegyzőkönyvei alapján összesíti a szavazatokat, és megállapítja a választás választókerületi eredményét, amelyet jegyzőkönyvben rögzít. A jegyzőkönyvet az Országos Választási Bizottsághoz kell továbbítani.

(3) A területi választási bizottság a szavazatszámító bizottságok jegyzőkönyvei alapján összesíti a szavazatokat, és megállapítja a listákra leadott érvényes szavazatok számát, amelyet jegyzőkönyvben rögzít. A jegyzőkönyvet az Országos Választási Bizottsághoz kell továbbítani.

(4) Az Országos Választási Bizottság a területi választási bizottságok jegyzőkönyvei alapján, azok beérkezését követően megállapítja a százalékos határt és azt, hogy mely területi listák juthatnak mandátumhoz; erről haladéktalanul értesíti a területi választási bizottságokat, amelyek megállapítják a területi választókerületi választás eredményét, amelyet jegyzőkönyvben rögzítenek.

(5) Az Országos Választási Bizottság az egyéni választókerületi és a területi választási bizottságok jegyzőkönyvei alapján, azok beérkezését követően összesíti az egyéni választókerületi jelöltekre és a listákra leadott töredékszavazatokat, és megállapítja, hogy ezek alapján az országos listák jelöltjei közül kik jutottak mandátumhoz.

A megüresedett mandátum betöltése

98/A. § Ha a területi listán vagy az országos listán megválasztott képviselő kiesik, helyére a jelölő szervezet a mandátum megüresedésétől számított 30 napon belül jelentheti be a mandátumot szerző jelöltet az illetékes választási bizottságnál.

Jogorvoslat

99. § (1) A választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése [90/A. § (2) bekezdés *f*) pont, 90/A. § (3) bekezdés *h*) pont] elleni fellebbezést úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A fellebbezés elbírálására jogosult választási bizottság a fellebbezésről legkésőbb a beérkezését követő napon dönt. A választási bizottság határozata elleni bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet úgy kell benyújtani, hogy az legkésőbb a választási bizottság döntését követő napon megérkezzen. A bíróság a kérelemről legkésőbb a felterjesztését követő napon dönt.

(2) Ha a szavazást a választási bizottság vagy a bíróság megismételteti, a választási bizottság a megismételt szavazást a megismételt szavazás napját követő hetedik napra tűzi ki.

XI/A. Fejezet

AZ EURÓPAI PARLAMENT TAGJAINAK VÁLASZTÁSA

99/A. § Az I-X. fejezet, valamint a 89. § (1)-(7) bekezdése és a 93. § rendelkezéseit az Európai Parlament tagjainak választásán a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az országos közszolgálati műsorszolgáltatóknak a listát állító jelölő szervezetek politikai hirdetéseit legalább háromszor kell ingyenesen közölniük.

A választás kitűzése

99/B. § A választást az Európai Közösség által meghatározott időtartamon belüli napra kell kitűzni.

A választási eljárás nyilvánossága

99/C. § (1) A választás eredményét az Országos Választási Bizottság a sajtó útján nyilvánosságra hozza. A választás nem hiteles eredményét tartalmazó tájékoztató adatokat, valamint a választási eredményt csak azt követően lehet közzétenni, hogy a szavazás az Európai Unió valamennyi tagállamában befejeződött.

(2) Az országosan összesített végleges választási eredményt az Országos Választási Bizottság a Magyar Közlönyben közzéteszi.

A VÁLASZTÓJOGOSULTSÁG NYILVÁNTARTÁSA

A névjegyzék összeállításának különös szabályai

99/D. § (1) Az Országos Választási Iroda a választás évének március 1. napjáig levélben tájékoztatja az Európai Unió más tagállamainak magyarországi lakóhellyel rendelkező állampolgárait választójoguk gyakorlásának feltételeiről és módjáról, egyúttal - az Európai Unió más tagállamainak korábban névjegyzékbe vett és onnan nem törölt állampolgárainak adatait tartalmazó, a 99/E. § (3) bekezdésében foglalt nyilvántartásban szereplő polgárok kivételével - megküldi részükre a névjegyzékbe vételhez szükséges nyomtatványt.

(2) Az Európai Unió más tagállamának az az állampolgára, aki a 99/E. § (3) bekezdésében foglalt nyilvántartásban nem szerepel, a választás évének április 30. napjáig kérheti a lakóhelye szerinti helyi választási iroda vezetőjétől a névjegyzékbe vételét. A kérelemnek tartalmaznia kell

- a) a kérelmező családi és utónevét,
- b) a kérelmező személyi azonosítóját,
- c) a kérelmező születési helyét,
- d) a kérelmező magyarországi lakóhelyét, és a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványának okmányazonosítóját,
- e) a kérelmező állampolgárságát,
- f) a kérelmező nyilatkozatát, hogy szavazati jogát csak a Magyar Köztársaságban gyakorolja, továbbá
- g) azt a települést, szavazókört vagy választókerületet, amelynek névjegyzékében a kérelmező az állampolgársága szerinti államban legutoljára szerepelt.

(3) A helyi választási iroda vezetője - a (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelő kérelem alapján - május 4-ig felveszi a kérelmezőt a névjegyzékbe, ha a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásában nem szerepel.

(4) A helyi választási iroda vezetője a kérelmezőt a névjegyzékbe vételéről, illetőleg a névjegyzékbe vétel elutasításáról a határozat megküldésével haladéktalanul értesíti.

(5) A helyi választási iroda vezetője a választás évének május 10. napjáig továbbítja a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv részére az Európai Unió más tagállamai (3) bekezdés szerint névjegyzékbe vett állampolgárainak következő adatait:

- a) a kérelmező családi és utónevét,
- b) a kérelmező személyi azonosítóját,
- c) a kérelmező születési helyét,
- d) a kérelmező magyarországi lakóhelyét,
- e) a kérelmező állampolgárságát,
- f) azt a települést, szavazókört vagy választókerületet, amelynek névjegyzékében a kérelmező az állampolgársága szerinti államban legutoljára szerepelt.

99/E. § (1) A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv vezeti az Európai Unió más tagállamai névjegyzékbe vett állampolgárainak nyilvántartását. A nyilvántartásba a 99/D. § szerint névjegyzékbe vett választópolgárokat kell felvenni.

(2) Az Európai Unió más tagállamai névjegyzékbe vett állampolgárainak nyilvántartása a választópolgárok 99/D. § (5) bekezdése szerinti adatait tartalmazza.

(3) Az Európai Unió más tagállamai névjegyzékbe vett állampolgárainak nyilvántartását a szavazás napján le kell zárni. A következő európai parlamenti választások évének februárjában a nyilvántartást a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból, valamint a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásából átvett adatokkal naprakésszé kell tenni. Törölni kell a nyilvántartásból azt, akinek választójoga megszűnt, továbbá aki írásban kérte a nyilvántartásból való törlését.

(4) A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv az Európai Unió más tagállamai névjegyzékbe vett állampolgárainak nyilvántartásából az európai parlamenti választások kifizését követő 3 napon belül adatszolgáltatást teljesít a választópolgár lakóhelye szerint illetékes helyi választási iroda vezetője részére, aki a nyilvántartásban szereplő választópolgárokat a névjegyzék összeállításakor felveszi a névjegyzékbe.

99/F. § Az Országos Választási Iroda a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervnek adatszolgáltatása alapján május 20-ig értesíti az Európai Unió tagállamainak az európai parlamenti választás során ezen adatok fogadására illetékes központi szerveit azokról az állampolgáraikról, akik az Európai Unió más tagállamai névjegyzékbe vett állampolgárainak a 99/E. § szerinti nyilvántartásában szerepelnek. Az értesítés az érintett következő adatait tartalmazza:

- a) családi és utónév,
- b) nem,
- c) születési hely és idő,
- d) állampolgárság,
- e) az a település, szavazókör vagy választókerület, amelynek névjegyzékében az érintett az állampolgársága szerinti államban legutoljára szerepelt.

99/G. § (1) Az európai parlamenti választáson az Európai Unió más tagállamában névjegyzékbe vett magyar állampolgárokról kapott értesítés alapján az érintett választópolgárokat a választójogukat külföldön gyakorló választópolgárok nyilvántartásába fel kell venni. Ezt a nyilvántartást a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásának kezelésére megállapított rendelkezéseknek megfelelő módon, attól elkülönítetten, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv kezeli. A választójogukat külföldön gyakorló választópolgárok nyilvántartásában szereplő választópolgárokat a helyi választási iroda vezetője a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás központi hivatalától folyamatosan kapott adatszolgáltatás alapján

- a) nem veszi fel a névjegyzékbe, illetőleg
- b) törli a névjegyzékből, és erről magyarországi lakcímén haladéktalanul értesíti.

(2) A helyi választási iroda vezetője az Országos Választási Irodától kapott értesítés alapján az Európai Unió más tagállamának azon állampolgárát, aki az Európai Unió más tagállamában jelezte, hogy ott kíván szavazni, törli a névjegyzékből és erről magyarországi lakcímén haladéktalanul értesíti.

99/H. § A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv az Európai Unió tagállamainak az európai parlamenti választás során az adatkezelésre jogosult, illetékes szervei kérésére haladéktalanul adatot szolgáltat a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásából az európai parlamenti választáson az érintett tagállamban névjegyzékbe vételüket kérő magyar állampolgárok választójogáról.

A külképviseleti névjegyzék

99/I-J. §

Választási szervek

99/K. § (1) Az európai parlamenti képviselők választásán a következő választási bizottságok működnek:

- a) szavazatszámoló bizottság,
- b) az egy szavazókörrel rendelkező településeken a szavazatszámoló bizottság feladatait ellátó helyi választási bizottság,

- c) területi választási bizottság,
- d) Országos Választási Bizottság.

(2) Az európai parlamenti képviselők választásán a következő választási irodák működnek:

- a) helyi választási iroda,
- b)
- c) országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,
- d) területi választási iroda,
- e) Országos Választási Iroda.

- (3) A szavazatszámoló bizottság
- a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
 - b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
 - c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
 - d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.
- (4) A területi választási bizottság
- a) dönt a választással kapcsolatos, kizárólag az illetékességi területét érintő kifogásról,
 - b) dönt a szavazatszámoló bizottságnak a (3) bekezdés a) és b) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,
 - c) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.
- (5) Az Országos Választási Bizottság
- a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
 - b) dönt a listák és az azokon szereplő jelöltek, valamint a jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
 - c) kisorsolja a listák sorszámát,
 - d) jóváhagyja az Európai Parlament tagjai választása szavazólapjának adattartalmát,
 - e)
 - f) dönt minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a területi választási bizottság hatáskörébe,
 - g) dönt a szavazatszámoló bizottságnak a (3) bekezdés c) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,
 - h) dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
 - i) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
 - j) megállapítja, hogy mely jelölő szervezetek listái érték el a törvényben meghatározott mértékű %-os szavazathatárt,
 - k) megállapítja, hogy a listák jelöltjei közül kik szereztek mandátumot,
 - l) megállapítja és közzéteszi a választás eredményét,
 - m) kiadja a mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,
 - n) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
 - o) beszámol az Országgyűlésnek az Európai Parlament tagjainak választásáról.

Ajánlás

- 99/L. § (1)** A lista ajánlására a VII. fejezet jelöltajánlásra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- (2) A listát és az azon szereplő jelölteket legkésőbb a szavazást megelőző 30. napon az ajánlószelvények átadásával kell bejelenteni az Országos Választási Bizottságnál.
- (3) Az Európai Unió más tagállamának állampolgára jelöltként történő bejelentésének tartalmaznia kell:
- a) a jelölt családi és utónevét,
 - b) a jelölt személyi azonosítóját,
 - c) a jelölt magyarországi lakóhelyét, továbbá a személyi azonosítót és a lakcímet igazoló hatósági igazolványának okmányazonosítóját,
 - d) a jelölt állampolgárságát,
 - e) azt a települést, szavazókört vagy választókerületet, amelynek névjegyzékében az állampolgársága szerinti államban legutoljára szerepelt,
 - f) a jelölt nyilatkozatát, hogy csak a Magyar Köztársaságban indul jelöltként,
 - g) a jelölt nyilatkozatát, hogy választójoga van, a jelölést elfogadja és nincs olyan tisztsége, amely összeférhetetlen a képviselői megbízatással, illetőleg megválasztása esetén arról lemond.
- (4) Az Európai Unió más tagállama állampolgárának jelöltként történő bejelentéséhez csatolni kell a jelölt állampolgársága szerinti tagállam illetékes hatósága által kiállított igazolást arról, hogy a jelölt az állampolgársága szerinti tagállamban nem áll olyan rendelkezés hatálya alatt, amely szerint nem választható, illetőleg hogy ilyen kizáró okról az illetékes hatóságnak nincs tudomása.
- (5) Az Országos Választási Iroda a (3) bekezdés a), d) és e) pontja szerinti adatok megküldésével tájékoztatja az Európai Unió tagállamainak illetékes szerveit azokról az állampolgáraikról, akiket az Országos Választási Bizottság jelöltként nyilvántartásba vett.

(6) Az Országos Választási Bizottság elutasítja annak a jelöltnek a nyilvántartásba vételét, illetőleg törli a jelöltek közül azt, akit az Európai Unió más tagállamában jelöltként nyilvántartásba vettek.

Szavazás

99/M. § (1) A szavazólap az Országos Választási Bizottság által kisorsolt sorrendben tartalmazza a jelölő szervezetek nevét.

(2) A szavazólapon a jelölő szervezet nevén kívül a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni nevének rövidítését, jelképének, illetőleg jelvényének fekete-fehér színű lenyomatát.

(3) Közös lista állítása esetén valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni a szavazólapon, és valamennyi jelölő szervezet kérheti neve rövidítésének, jelképe, illetőleg jelvénye fekete-fehér színű lenyomatának feltüntetését.

(4) A szavazólapon - a jelölő szervezet által bejelentett sorrendben - fel kell tüntetni a listán induló jelöltek közül annyinak a nevét, amennyi a megválasztható képviselők száma.

99/N. §

A szavazatok összesítése

99/O. § (1)

(2) Az Országos Választási Bizottság a választás eredményét a szavazatszámoló bizottságok által kiállított jegyzőkönyvek alapján, legkésőbb a szavazást követő 6. napon állapítja meg.

(3) A szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredmény megállapító döntése ellen önálló fellebbezésnek van helye, amelyet az Országos Választási Bizottság - a választás eredményének megállapítását megelőzően - bírál el.

(4) Az Országos Választási Bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen a szavazóköri eredmények összesítésére, illetőleg a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet benyújtani.

Jogorvoslat

99/P. § (1) A helyi választási iroda vezetőjének a 99/D. § (3) és (4) bekezdése, a 99/G. § (1) bekezdésének *b*) pontja, illetőleg (2) bekezdése szerinti döntése ellen a határozat kézhezvételét követő 3 napon belül lehet kifogást benyújtani.

(2) Az Országos Választási Bizottságnak a 99/L. § (6) bekezdés szerinti döntése ellen a határozat kézhezvételét követő 3 napon belül lehet bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet benyújtani.

A megüresedett mandátum betöltése

99/Q. § Ha a megválasztott képviselő kiesik, helyére a párt a mandátum megüresedésétől számított 30 napon belül jelentheti be a mandátumot szerző jelöltet az Országos Választási Bizottságnál.

XII. FEJEZET

A HELYI ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK ÉS POLGÁRMESTEREK VÁLASZTÁSA

100. § Az I-X. fejezet rendelkezéseit a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán (a továbbiakban együtt: önkormányzati választások) a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Választókerületek, szavazókörök

101. § Választókerület:

a) a megyei közgyűlés tagjai választásának tekintetében a 10 000 vagy annál kevesebb lakosú települések együttesen, illetőleg a 10 000-nél több lakosú települések együttesen, a megyei jogú városok nélkül,

- b)* a főpolgármester és a fővárosi közgyűlés tagjai választásának tekintetében a főváros,
- c)* a polgármester választása, a 10 000 vagy annál kevesebb lakosú település települési önkormányzati képviselőinek választása tekintetében a település,
- d)* a 10 000-nél több lakosú település települési önkormányzati képviselőinek egyéni választókerületi választása tekintetében az e célra kialakított választókerület.

102. § (1) Az egyéni választókerületek sorszámát és területét a helyi választási iroda vezetője a választás évének január 1-jei lakosság száma alapján állapítja meg. A helyi választási iroda vezetője minden év januárjában felülvizsgálja az egyéni választókerületek számát, sorszámát és területi beosztását, és e döntését a helyben szokásos módon február 15-ig közzéteszi. Az egyéni választókerületek kialakítását érintő változásokat a helyi választási iroda vezetője egyébként folyamatosan figyelemmel kíséri, és a szükséges intézkedéseket megteszi, és e döntését a helyben szokásos módon közzéteszi.

(2) A helyi választási iroda vezetője döntése ellen a döntést követő három napon belül a területi választási iroda vezetőjéhez lehet kifogással fordulni, ha a településen belül az egyéni választókerületeket úgy alakították ki, hogy az egyes választókerületek lakosságának a száma aránytalan. A kifogásról a területi választási iroda vezetője három napon belül dönt. További jogorvoslatnak helye nincs.

(3) Az (1) és (2) bekezdés rendelkezéseit csak az általános önkormányzati választásokon és a képviselő-testület feloszlása vagy feloszlása miatt kitűzött időközi választásokon kell alkalmazni.

A választójogosultság nyilvántartása

103. §

104. § (1) Ha a választópolgár a lakóhelyén túl tartózkodási hellyel is rendelkezik, a lakóhelye szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől kért igazolással a tartózkodási helye szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől - vagy a szavazás napján a szavazatszámoló bizottságtól - kérheti a névjegyzékbe való felvételét. Az igazolás alapján a választópolgár a tartózkodási helyén szavazhat.

(2) Az igazolás kiadásakor a lakóhely szerint illetékes helyi választási iroda vezetője a választópolgárt egyidejűleg törli a névjegyzékből. Az igazolásban - a választópolgár nyilatkozata alapján - meg kell jelölni a tartózkodási helyet, ahol a választópolgár szavazni kíván, és azt a névjegyzéken fel kell tüntetni. Az igazolás átvételét a választópolgár, illetőleg e célra szóló meghatalmazás alapján az általa megbízott személy az aláírásával elismeri.

(3) Az igazolás és a személyazonosság igazolására alkalmas igazolvány alapján a tartózkodási hely szerint illetékes helyi választási iroda vezetője vagy a szavazatszámoló bizottság a választópolgárt külön nyilvántartásba veszi. Az igazolást és a külön nyilvántartást a választási iratok között meg kell őrizni.

(4) Igazolást legkésőbb a szavazást megelőző második napon lehet kiadni. Igazolást személyesen vagy meghatalmazott útján lehet kérni. Az igazolás ajánlott levélben is kérhető, feltéve hogy az az illetékes helyi választási irodához legkésőbb a szavazást megelőző 5. napon megérkezik. A levélben meg kell jelölni a tartózkodási helyet, ahol a választópolgár szavazni kíván. A levélben kért igazolást a választópolgár számára az általa megjelölt címre tértivevénnyel kell megküldeni.

(5) Az igazolás kiadásához az igazolást kérő a nevét, személyi azonosítóját és lakcímét köteles közölni.

Választási szervek

105. § (1) Az önkormányzati választásokon az alábbi választási bizottságok működnek:

- a)* szavazatszámoló bizottság,
- b)* helyi választási bizottság,
- c)* területi választási bizottság,
- d)* Országos Választási Bizottság.

(2) Az önkormányzati választásokon az alábbi választási irodák működnek:

- a)* helyi választási iroda,
- b)* országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,
- c)* területi választási iroda,
- d)* Országos Választási Iroda.

(3) A szavazatszámoló bizottság és a helyi választási bizottság megbízott tagja más településen, a fővárosban más kerületben, a területi választási bizottság megbízott tagja más megyében induló jelölt is lehet.

A választási bizottságok hatásköre

105/A. § (1) A szavazatszámoló bizottság

- a)* ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- b)* dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- c)* megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
- d)* indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvényt sértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

(2) A helyi választási bizottság:

- a)* dönt a polgármester-, a kislistas, illetőleg az egyéni választókerületi jelöltek, a kompenzációs listák, valamint a csak egy településen jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- b)* kisorsolja a kompenzációs listák sorszámát,
- c)* jóváhagyja a település szavazólapjainak adattartalmát,
- d)* dönt a polgármester- és a képviselő-választással kapcsolatos kifogásról,
- e)* dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján hozott, kizárólag a települési (polgármester-, képviselő-)választást érintő, valamint a települési és a területi önkormányzati vagy főpolgármester-választást egyaránt érintő határozata elleni fellebbezésről,
- f)* megsemmisíti a polgármester-, illetőleg a képviselő-választás eredményét, ha olyan törvényt sértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- g)* egyenlő szavazatszám esetén kisorsolja, hogy a kislistas választáson melyik jelölt szerez mandátumot,
- h)* megállapítja és közzéteszi a polgármester- és a képviselő-választás eredményét,
- i)* kiadja a polgármesternek és a települési önkormányzati képviselőknek a megbízólevelet,
- j)* kitűzi az időközi polgármester- és képviselő-választást, és megállapítja annak naptár szerinti határnapjait,
- k)* a tudomására jutott törvényt sértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(3) A területi választási bizottság

- a)* dönt a megyei/fővárosi listák és az azon levő jelöltek, a főpolgármester-jelöltek, valamint a csak egy megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,
- b)* kisorsolja a megyei/fővárosi listák sorszámát,
- c)* jóváhagyja a megyei/fővárosi listás szavazólap, valamint a főpolgármester-választás szavazólapjának adattartalmát,
- d)* dönt a megyei/fővárosi listás választással és a főpolgármester-választással kapcsolatos kifogásról,
- e)* dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján hozott, kizárólag a területi önkormányzati vagy főpolgármester-választást érintő fellebbezésről,
- f)* dönt a helyi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- g)* megsemmisíti megyei/fővárosi listás választás, illetőleg a főpolgármester-választás eredményét, ha olyan törvényt sértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,
- h)* megállapítja és közzéteszi a megyei/fővárosi listás választás, valamint a főpolgármester-választás eredményét,
- i)* kiadja a megyei/fővárosi listán mandátumot szerzett képviselőknek és a főpolgármesternek a megbízólevelet,
- j)* a tudomására jutott törvényt sértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(4) Az Országos Választási Bizottság

- a)* állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,
- b)* dönt minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a helyi választási bizottság, illetőleg a területi választási bizottság hatáskörébe,
- c)* dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
- d)* közzéteszi a választás helyi választási bizottságok, illetőleg területi választási bizottságok által megállapított, országosan összesített eredményét,
- e)* a tudomására jutott törvényt sértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,
- f)* beszámol az Országgyűlésnek a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásáról.

105/B. § (1) Új község alakítása és településegysítés megszüntetése esetén a képviselő-testület a területszervezési döntésnek megfelelően kialakított szavazókörök figyelembevételével választja meg a szavazatszámoló bizottságokat. Az új község képviselő-testülete a megalakulását követő 30 napon belül helyi választási bizottságot, legkésőbb a következő választás kitűzését követően új szavazatszámoló bizottságokat választ.

(2) Lakott területrész átadása, átvétele, cseréje esetén az érintett területrészen a fogadó település képviselő-testülete által választott szavazatszámoló bizottság, valamint a fogadó település helyi választási bizottsága jár el.

(3) Településegysítés esetén mindkét településen annak a településnek a helyi választási bizottsága jár el, amelynek a választás évében január 1-jén több lakosa volt.

(4) Település másik megyéhez történő átcsatolása esetén a választási eljárás során e törvény rendelkezéseit annak figyelembevételével kell alkalmazni, hogy a település másik megyéhez történő átcsatolásáról rendelkező területszervezési döntés a választás kitűzésének napján hatályba lép.

Választási kampány

106. § (1) A helyi közszolgálati műsorszolgáltatók a szavazást megelőző 15. naptól a választást megelőző 3. napig a jelölés, illetve a listaállítás arányában legalább egyszer ingyenesen közlik a jelölő szervezetek, továbbá a polgármesterjelöltek politikai hirdetését. Ez a jogosultság valamennyi független jelöltet együttesen, a jelölésük arányában illeti meg.

(2) A választási kampány utolsó napján az országos közszolgálati műsorszolgáltatók közreadják annak a nyolc jelölő szervezetnek a választási összefoglalóját, amelyek országos összesítésben a legtöbb képviselő- és polgármesterjelöltet állították. A közös jelölteket és listákat a jelölés arányában kell figyelembe venni.

Ajánlás

107. § (1) A megyei lista ajánlására a VII. fejezet jelöltajánlásra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) A kompenzációs listát, valamint az azon szereplő jelölteket legkésőbb a szavazást megelőző 20. napon, a fővárosi listát, valamint az azon szereplő jelölteket legkésőbb a szavazást megelőző 19. napon kell bejelenteni.

107/A. § Az Európai Unió más tagállama állampolgárának jelöltként történő bejelentéséhez csatolni kell a jelölt nyilatkozatát arról, hogy az állampolgársága szerinti államban nem áll olyan jogszabályi, bírósági vagy más hatósági rendelkezés hatálya alatt, amely szerint nem választható.

108-109. §

Szavazás

110. § (1) Külön-külön szavazólap szolgál

a) a 10 000 vagy annál kevesebb lakosú településen a kislistás, a polgármester- és a megyei listás választásra,

b) a 10 000-nél több lakosú településen az egyéni választókerületi, a polgármester- és - a megyei jogú város kivételével - a megyei listás választásra,

c) a fővárosban az egyéni választókerületi, a polgármester-, a főpolgármester, valamint a fővárosi listás választásra.

(2) A települési kislistás, az egyéni választókerületi és a polgármester-választás szavazólapja ábécé sorrendben tartalmazza a jelöltek hivatalosan használt családi és utónevét, a 52. § (3) bekezdése szerinti megkülönböztető jelzést, valamint a jelölő szervezetek nevét - a jelölő szervezet kérésére annak rövidítését is -, illetőleg a független jelölés tényét. A kisebbséget képviselő jelölt kívánságára a nevét, illetőleg a jelölő szervezet nevét a szavazólapnak a kisebbség anyanyelvén is tartalmaznia kell.

(3)

(4) A fővárosi és a megyei listás szavazólap a választási bizottság által kisorsolt sorrendben tartalmazza a jelölő szervezetek nevét. A szavazólapon - a jelölő szervezet által bejelentett sorrendben - fel kell tüntetni a listán induló jelöltek közül az első öt jelölt nevét.

(5) A fővárosi és a megyei listás szavazólapon, továbbá a polgármester szavazólapján a jelölő szervezet bíróság által bejegyzett neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését, jelképének, illetőleg jelvényének fekete-fehér színű lenyomatát.

(6) Közös jelölt és közös lista esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.

111. § A szavazatszámoló bizottság felveszi a névjegyzékbe azt a választópolgárt, aki a 104. § szerinti igazolást átadta.

A szavazatok összesítése

112. § A kislistás választás tekintetében az érvényes szavazatokat jelöltenként külön-külön meg kell számolni. Az érvényes és érvénytelen szavazatot egyaránt tartalmazó szavazólapokat külön kell kötegelni. A kötegre jelöltenként külön-külön rá kell írni az érvényes szavazatok számát.

113. § (1) A helyi, illetőleg a területi választási bizottság a szavazatszámláló bizottságok jegyzőkönyvei alapján összesíti a szavazatokat, és megállapítja a választás eredményét.

(2) A települési kislistás választás eredményéről összesítő jegyzőkönyv, a vegyes választási rendszer egyéni választókerületi eredményéről választókerületenként külön-külön jegyzőkönyv, listás eredményéről, valamint a fővárosi listás választás eredményéről és a polgármester választásáról külön jegyzőkönyv készül. A megyei közgyűlési tagok választási eredményéről választókerületenként összesítő jegyzőkönyvet kell készíteni.

(3) Csak a polgármester-választás, a főpolgármester-választás, valamint a fővárosi, megyei közgyűlési tagok választásának nem hivatalos eredményéről kell adatlapot kiállítani.

114. §

Időközi választás

115. § (1) Az időközi választást az ok felmerülésétől számított 30 napon belül az illetékes választási bizottság tűzi ki. Az időközi választást a mandátum megüresedésétől számított négy hónapon belülre, a képviselő-testület feloszlása vagy feloszlása esetén három hónapon belülre kell kitűzni. Nem lehet időközi választást tartani az általános önkormányzati választások évében április 1-je és az általános választás napja között. Az időközi választásra az általános választás szabályait kell alkalmazni.

(2) Ha a megyei, a kompenzációs vagy a fővárosi listáról megválasztott képviselő kiesik, helyére a jelölő szervezet a megüresedéstől számított 30 napon belül jelentheti be az új jelöltet az illetékes választási bizottsághoz.

(3)

115/A. §

XII/A. Fejezet

A TELEPÜLÉSI KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSA

115/B. § Az I-X. fejezet - a külképviseleti névjegyzékkel és a külképviseleti szavazással kapcsolatos rendelkezések, továbbá a 9. §, a 12. §, a 13. § (1) bekezdése, a 14. § (1) és (3) bekezdése, a 15. § (1) és (3) bekezdése, a 45-50. § és a 76. § kivételével -, valamint a 112. § rendelkezéseit a települési kisebbségi önkormányzati képviselők választásán a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell megfelelően alkalmazni.

A választás kitűzése

115/C. § A települési kisebbségi önkormányzati képviselők választását a szavazást megelőző 65. napig kell kitűzni. A választás megtartását nem akadályozza, ha a kisebbségi választói jegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzését követően 30 alá csökken.

Szavazókörök

115/D. § A szavazásra településenként önálló, az önkormányzati választásoktól eltérő szavazókört (szavazóköröket) kell kialakítani.

A választójogosultság nyilvántartása

115/E. § (1) A helyi választási iroda a választás évében május 31-ig levél útján tájékoztatja a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkező, október 1. napjáig nagykorúvá váló magyar állampolgárokat a kisebbségi választói jegyzékbe való felvétellel kapcsolatos tudnivalókról, és megküldi részükre a 11. melléklet szerinti nyomtatványt. A tájékoztató szövegét a nemzeti és etnikai kisebbségek ügyében illetékes kormányzati szerv az országos kisebbségi önkormányzatokkal egyeztetve készíti.

(2) A kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt a választás évének július 15. napjáig lehet kérni a lakcím szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjétől a kérelemnek az önkormányzat épületében elhelyezett gyűjtőládába helyezéseivel. A kisebbségi választói jegyzékbe való felvétel levélben is kérhető úgy, hogy az legkésőbb a választás évének július 15. napjáig megérkezzen a helyi választási irodába.

(3) A kisebbségi választói jegyzékbe való felvétel iránti kérelmet a 11. melléklet szerinti nyomtatványon lehet benyújtani.

(4) A kisebbségi választói jegyzékbe való felvétel iránti kérelem tartalmazza a polgár

a) családi és utónevét,

b) születési családi és utónevét,

c) lakóhelyét,

d) személyi azonosítóját,

e) nyilatkozatát arról, hogy az adott nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozik, továbbá

f) aláírását.

(5) Ha a polgár több kisebbség választói jegyzékébe is kéri felvételét, valamennyi kérelme érvénytelen.

115/F. § (1) A helyi választási iroda vezetője legkésőbb július 15-én határozattal dönt a kérelmező kisebbségi választói jegyzékbe vételéről.

(2) A helyi választási iroda vezetője a kérelmező állampolgárságát és választójogát a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, valamint a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása alapján ellenőrzi. A választójog ellenőrzése céljából a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása összekapcsolható.

(3) Fel kell venni a kérelmezőt a kisebbségi választói jegyzékbe, ha a kérelem tartalmazza a 115/E. § (4) bekezdésében foglalt adatokat, a kérelmező magyar állampolgár és a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkezik; ellenkező esetben a kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt meg kell tagadni.

(4) A helyi választási iroda vezetője haladéktalanul értesíti a kérelmezőt a kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt megtagadó határozatáról. A kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt megtagadó határozatnak tartalmaznia kell a kisebbségi választói jegyzékbe vétel megtagadásának indokát és annak bizonyítékait, valamint a határozattal szembeni jogorvoslati lehetőségről szóló tájékoztatást is.

(5) A kisebbségi választói jegyzékbe való felvételt megtagadó határozattal szemben az erről szóló értesítés kézhezvételét követő három napon belül nyújtható be kifogás a helyi választási iroda vezetőjéhez.

115/G. § (1) A választópolgárokat a szavazás helyéről, idejéről és módjáról a helyi választási iroda vezetője kisebbségi értesítő megküldésével tájékoztatja.

(2) A kisebbségi választói jegyzékből törölni kell azt, akit a névjegyzékből töröltek.

(3) A kisebbségi választói jegyzék - az abban szereplő választópolgárok száma kivételével - nem nyilvános, abba csak

a) a helyi választási iroda tagjai a kisebbségi választói jegyzék összeállítása, továbbvezetése, a kisebbségi értesítők elkészítése és megküldése során,

b) a helyi választási bizottság és a helyi választási iroda tagjai a jelölt választójogának ellenőrzése során,

c) a választási bizottság és a választási iroda tagjai, valamint a bíróság a jogorvoslati eljárásban,

d) a szavazatszámoló bizottság a szavazás során,

e) az érintett személy a saját adatait illetően

tekinthet be. A kisebbségi választói jegyzékbe történt betekintésről nyilvántartást kell vezetni.

(4) A kisebbségi választói jegyzéket a szavazás eredményének jogerőssé válását - a jegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat esetén annak elbírálását - követően haladéktalanul meg kell semmisíteni.

(5) A kisebbségi választói jegyzékbe felvett kisebbségi választópolgárok száma közérdekű adat, azt a helyi választási iroda vezetője nyilvánosságra hozza, valamint az Országos Választási Iroda közzéteszi.

115/H. § (1) A kisebbségi választói jegyzékbe a 115/F. § (1) bekezdésében megállapított határidőt követően - a jogorvoslati eljárások kivételével - nem vehető fel választópolgár.

(2) A kisebbségi választói jegyzékre - a 115/B. §-ban és 115/G. §-ban foglalt korlátozásokkal - a névjegyzékre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

Választási szervek

115/I. § (1) A települési kisebbségi önkormányzati választásokon az alábbi választási bizottságok működnek:

a) szavazatszámoló bizottság,

b) helyi választási bizottság,

c) területi választási bizottság.

(2) A települési kisebbségi önkormányzati választásokon az alábbi választási irodák működnek:

a) helyi választási iroda,

b) országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,

c) területi választási iroda,

d) Országos Választási Iroda.

(3) A szavazatszámoló bizottság tagja a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választójoggal rendelkező személy lehet. A kisebbségi jelölő szervezet a szavazatszámoló bizottságba nem bízhat meg tagot.

(4) A kisebbségi jelölő szervezet megbízottja a helyi választási bizottság ülésein a saját kisebbségével kapcsolatos döntések meghozatalában teljes jogú tagként, egyéb kérdések megtárgyalásán tanácskozási joggal vehet részt. A tanácskozási joggal rendelkező tagot a bizottság határozatképességének megállapításakor nem kell figyelembe venni.

(5) A szavazatszámoló bizottság

a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,

b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,

c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,

d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

(6) A helyi választási bizottság

a) kitzúzi a települési kisebbségi önkormányzati választást,

b) dönt a települési kisebbségi önkormányzati jelöltek, valamint a csak egy településen jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,

c) kisorsolja a jelöltek sorrendjét a szavazólapon,

d) jóváhagyja a szavazólapok adattartalmát,

e) dönt a benyújtott kifogásról.

f) dönt a szavazatszámoló bizottság határozata elleni fellebbezésről,

g) megsemmisíti a választás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,

h) egyenlő szavazatszám esetén kisorsolja, hogy melyik jelölt szerez mandátumot,

i) megállapítja és közzéteszi a választás eredményét,

j) kiadja a képviselőknek a megbízólevelet,

k) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(7) A területi választási bizottság

a) dönt a csak egy megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,

b) dönt a helyi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,

c) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(8) Az Országos Választási Bizottság

a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,

b) beszámol az Országgyűlésnek a települési kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról.

Jelölés

115/J. § (1) A jelölő szervezet bejelentéséhez csatolni kell annak alapszabályát, amely bizonyítja, hogy a törvényben meghatározott feltételnek megfelelően alapszabályában rögzített célja az adott nemzeti vagy etnikai kisebbség képviselete.

(2) A jelöltek arról is nyilatkoznia kell, hogy

a) a kisebbség képviseletét vállalja,

b) a kisebbségi közösség nyelvét ismeri-e,

c) a kisebbségi közösség kultúráját és hagyományait ismeri-e,

d) korábban volt-e más kisebbségi kisebbségi önkormányzatának tagja vagy tisztségviselője.

(3) A (2) bekezdés szerinti nyilatkozat tartalmát bárki megismerheti.

(4) A jelölt választójogát a helyi választási bizottság a jelölt lakóhelye szerint illetékes helyi választási iroda vezetőjének megkeresése útján ellenőrzi, aki tájékoztatja a helyi választási bizottságot, hogy a jelöltként bejelentett személy szerepel-e a kisebbségi választói jegyzékben.

Szavazás

115/K. § (1) Kisebbségenként külön szavazólapot kell készíteni.

(2) A települési kisebbségi önkormányzati választás szavazólapja tartalmazza a kisebbség megnevezését; a jelöltek családi és utónevét a helyi választási bizottság által kisorsolt sorrendben; az 52. § (3) bekezdése szerinti megkülönböztető jelzést, a jelöltek neve előtt a szavazásra szolgáló kört, a jelölő szervezet nevét - a jelölő szervezet kérésére annak rövidítését is -, valamint a szavazás módjára vonatkozó tájékoztatást.

(3) A szavazólapot két nyelven (magyar nyelven és a kisebbség nyelvén) kell elkészíteni. A jelölt nevét csak a jelölt kérésére, a jelölő szervezet nevét csak a jelölő szervezet kérésére kell feltüntetni a kisebbség nyelvén is.

(4) Közös jelölt esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.

A szavazatok összesítése

115/L. § A települési kisebbségi önkormányzati képviselők választásának eredményét a szavazatszámláló bizottság jegyzőkönyve(i) alapján a helyi választási bizottság állapítja meg.

XII/B. Fejezet

A TERÜLETI ÉS AZ ORSZÁGOS KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSA

115/M. § Az I. fejezet, a II. fejezet - a 7/A. § kivételével -, az V. fejezet - a 25. § kivételével -, az 51-53. §, az 55-58. §, a 65-71. §, valamint a X. és a XII/A. fejezet rendelkezéseit a területi és az országos kisebbségi önkormányzati képviselők választásán a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell megfelelően alkalmazni.

A választás kitűzése

115/N. § (1) A területi és az országos kisebbségi önkormányzati képviselők általános választását az Országos Választási Bizottság a települési kisebbségi önkormányzati képviselők választását követő év márciusára, valamennyi kisebbség tekintetében azonos napra tűzi ki.

(2) Az Országos Választási Bizottság - a választás kitűzésével egyidejűleg - megállapítja a megválasztható országos kisebbségi önkormányzatok létszámát, valamint azt, hogy mely kisebbségi jelölő szervezetek jogosultak listát állítani a területi és az országos kisebbségi önkormányzatok választásán.

Szavazókörök

115/O. § (1) A szavazásra azokon a településeken kerül sor, ahol a szavazás napján települési kisebbségi önkormányzat működik.

(2) Az elektor azon a településen gyakorolhatja választójogát, ahol a települési kisebbségi önkormányzat tagjává választották. A szavazásra jogosult elektorokról a helyi választási bizottság elektori jegyzéket készít.

Választási szervek

115/P. § (1) A területi és az országos kisebbségi önkormányzati választásokon az alábbi választási bizottságok működnek:

- a) helyi választási bizottság,
- b) területi választási bizottság,
- c) Országos Választási Bizottság.

(2) A területi és az országos kisebbségi önkormányzati választásokon az alábbi választási irodák működnek:

- a) helyi választási iroda,
- b) országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,
- c) területi választási iroda,
- d) Országos Választási Iroda.

(3) A helyi választási bizottság

- a) elkészíti és vezeti az elektori jegyzéket,
- b) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- c) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- d) a tudomására jutott törvénytértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(4) A területi választási bizottság

a) dönt a területi listák és az azon levő jelöltek, valamint a csak egy megyében/fővárosban jelöltet állítani kívánó jelölő szervezetek nyilvántartásba vételéről, illetőleg elutasításáról,

b) kisorsolja a területi listák sorszámát,

c) jóváhagyja a területi listás szavazólap adattartalmát,

d) dönt a területi kisebbségi önkormányzati választással kapcsolatos kifogásról,

e) dönt a helyi választási bizottságnak az (1) bekezdés b) és c) pontja alapján hozott, kizárólag a területi kisebbségi önkormányzati választást érintő határozata, valamint az (1) bekezdés a) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,

f) megszámlálja a területi kisebbségi önkormányzati választáson a listákra leadott szavazatokat, és megállapítja a területi kisebbségi önkormányzati választás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki, közzéteszi a választás eredményét,

g) megsemmisíti a területi kisebbségi önkormányzati választás eredményét, ha olyan törvénytértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,

h) kiadja a területi kisebbségi önkormányzati választáson mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,

i) megszámlálja az országos kisebbségi önkormányzati választáson a listákra leadott szavazatokat, amiről jegyzőkönyvet állít ki,

j) a tudomására jutott törvénytértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(5) Az Országos Választási Bizottság

a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,

b) kitézi a területi és az országos kisebbségi önkormányzati választást,

c) dönt minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a területi választási bizottság hatáskörébe,

d) dönt a helyi választási bizottságnak az (1) bekezdés b) és c) pontja alapján hozott, az országos kisebbségi önkormányzati választást érintő határozata elleni fellebbezésről,

e) dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,

f) megállapítja az országos kisebbségi önkormányzati választás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki, közzéteszi a választás eredményét,

g) kiadja az országos kisebbségi önkormányzati választáson mandátumot szerzett képviselőknek a megbízólevelet,

h) kitézi az időközi területi és országos kisebbségi önkormányzati választást,

i) a tudomására jutott törvénytértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,

j) beszámol az Országgyűlésnek a területi és országos kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról.

Jelölés

115/R. § A listát legkésőbb a szavazást megelőző 26. napon kell bejelenteni.

Szavazás

115/S. § (1) A területi, illetőleg az országos kisebbségi önkormányzati választás szavazólapja tartalmazza a kisebbség megnevezését; a listák nevét a területi választási bizottság, illetőleg az Országos Választási Bizottság által kisorsolt sorrendben; a listán induló jelöltek közül a megválasztható képviselők számának megfelelő számú jelölt nevét a kisebbségi jelölő szervezet által bejelentett sorrendben; valamint a szavazás módjára vonatkozó tájékoztatást.

(2) Szavazni a helyi választási bizottság által kijelölt helyiségben lehet. A szavazást le kell zárni, ha valamennyi elektor leadta szavazatát.

(3) Az elektor a szavazólapot, illetőleg szavazólapokat borítékba zárja, amelyen fel kell tüntetni a kisebbség megnevezését.

A szavazatok összesítése

115/T. § (1) A szavazás lezárását követően a helyi választási bizottság felbontja az urnát, és a borítékokat - azok felbontása nélkül - kisebbségenként külön-külön szállítóborítékba zárja, amelyen feltünteti a benne lévő borítékok számát. A szállítóboríték(ka)t haladéktalanul a területi választási bizottsághoz kell szállítani.

(2) A területi választási bizottság - a szavazást követő napon, miután valamennyi érintett településről megérkeznek a szállítóborítékok - kisebbségenként megszámlálja a szavazatokat, és a szavazatszámlálás eredményéről - külön a területi és külön az országos kisebbségi önkormányzati választás tekintetében - jegyzőkönyvet állít ki.

(3) A területi kisebbségi önkormányzati képviselők választásának eredményét a területi választási bizottság állapítja meg.

(4) Az országos kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról kiállított jegyzőkönyvet haladéktalanul az Országos Választási Bizottsághoz kell szállítani.

(5) Az országos kisebbségi önkormányzati képviselők választásának eredményét a területi választási bizottságok jegyzőkönyvei alapján az Országos Választási Bizottság állapítja meg az azok beérkezését követő napon.

A megüresedett mandátum betöltése

115/U. § (1) Ha a megválasztott képviselő kiesik, helyére a jelölő szervezet a mandátum megüresedésétől számított 30 napon belül jelentheti be a mandátumot szerző jelöltet a területi választási bizottságnál, illetőleg az Országos Választási Bizottságnál.

(2) Az időközi választást a képviselő-testület, illetőleg közgyűlés megbízatásának megszűnésétől számított négy hónapon belülre kell kitűzni.

XIII. FEJEZET

ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁS

116. § Az I-X. fejezet, valamint a 89. § (1)-(7) bekezdése, a 99/O. § rendelkezéseit az országos népszavazáson a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A népszavazás kezdeményezése

117. § (1) Az Országos Választási Bizottság a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet, illetőleg kérdést a benyújtástól számított harminc napon belül hitelesíti.

(2) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos határozatát nyolc napon belül a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

118. § (1) A 130. § (1) bekezdése szerinti jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét követő napon, jogorvoslat esetén az Alkotmánybíróság hitelesítő határozatot helybenhagyó döntésének a Magyar Közlönyben való közzététele napján az Országos Választási Iroda vezetője hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát. Az aláírásgyűjtést a hitelesítési záradékkal ellátott aláírásgyűjtő ív másolatával lehet megkezdeni.

(2) Az aláírásgyűjtésre a 46. § (2) és (4) bekezdése, a 48. §, az 50. § (1) bekezdésének c) pontja és (2) bekezdése, valamint az 54. §, az 59. § és a 60. § rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel megfelelően alkalmazni kell.

(3) Valamennyi aláírásgyűjtő ívet a népszavazásra javasolt kérdéssel kell kezdeni. Egy aláírásgyűjtő íven egy kérdés szerepelhet. Az aláíráásoknak a kérdéssel azonos oldalon kell szerepelniük.

(4) Az aláírásgyűjtő íveken a saját kezű aláírás mellett - az aláírás hitelességének ellenőrzése céljából - fel kell tüntetni a kezdeményező olvasható családi és utónevét, lakcímét, valamint személyi azonosítóját.

(5) Az aláírásgyűjtő ívet az aláírást gyűjtő polgár az aláírásával látja el.

118/A. § (1) Ha az aláírásgyűjtést az országgyűlési képviselők, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napját megelőző 41. napig nem fejezik be, az addig összegyűjtött aláíráásokat

tartalmazó aláírásgyűjtő íveket legkésőbb a választás napját megelőző 40. napig át kell adni az Országos Választási Bizottságnak. Az aláírásgyűjtés az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény 3. §-ának (2) bekezdésében meghatározott időtartam alatt szünetel.

(2) A választás napját követő 41. napon az Országos Választási Iroda vezetője új hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát. Az aláírásgyűjtést kizárólag az új hitelesítési záradékkal ellátott aláírásgyűjtő ív másolatával lehet folytatni az Alkotmány 28/E. §-ában megállapított határidő lejártáig. A szünetelés időtartama a határidőbe nem számít be.

119. § (1) Az aláírások ellenőrzése az érvényesnek tekinthető aláírások számának statisztikai és matematikai módszerekkel történő megállapítását jelenti a népszavazás-kezdeményezést aláíró választópolgárok adatainak a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, továbbá a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása adatainak felhasználásával. Ha az alkalmazott statisztikai és matematikai módszer nem valószínűsíti a kellő számú érvényes aláírás meglétét, akkor az aláírások ellenőrzését az aláírások tételes vizsgálatával kell folytatni mindaddig, amíg a kezdeményezés érvényessége vagy érvénytelensége kétséget kizáróan meg nem állapítható.

(2) Az aláírások ellenőrzése során a kezdeményezést benyújtók képviselője jelen lehet.

(3) Az aláírások ellenőrzését a kezdeményezés benyújtásától számított 45 napon belül kell lefolytatni.

120. § (1) Ha az aláírások ellenőrzése során alapos gyanú merül fel meghatározott aláírások eredetiségét illetően, és az ilyen aláírások érvényessége vagy érvénytelensége befolyásolja a kezdeményezés érvényességét, az Országos Választási Bizottság a polgárok személyi adatainak és lakcímeinek nyilvántartását kezelő szerv, illetőleg a helyi választási iroda vezetője útján a személyazonosságát is ellenőrizheti.

(2) A személyazonosság (1) bekezdésben foglalt ellenőrzése esetén az aláírások ellenőrzésének határideje 30 nappal meghosszabbodik.

121. § Az aláírásgyűjtő íveket az aláírások ellenőrzését, illetőleg a jogorvoslati eljárás befejezését követő 30 nap elteltével meg kell semmisíteni.

A népszavazás elrendelése és kitűzése

122. § (1) A népszavazás időpontját a köztársasági elnök a népszavazást elrendelő országgyűlési határozat elleni jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét - jogorvoslat esetén annak elbírálását - követő 15 napon belül tűzi ki.

(2) A népszavazást legkésőbb 43 nappal a szavazás napja előtt, az azt elrendelő országgyűlési határozat közzétételét - jogorvoslat esetén az annak elbírálását - követő 90 napon belüli időpontra kell kitűzni.

(3) A népszavazást a (2) bekezdés szerinti 43 napos időközön belülre is ki lehet tűzni, ha más kérdésben a köztársasági elnök már korábban népszavazást tűzött ki, annak idejéig legalább 20 nap van hátra, és az újabb kérdésben történő népszavazás egyidejű megtartása a szavazás lebonyolításának törvényességét nem veszélyezteti.

(4) Nem lehet népszavazást tartani az országgyűlési képviselők, az Európai Parlament tagjai, illetőleg a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napján, valamint az azt megelőző és követő 41 napon belül. Ha a népszavazást emiatt nem lehet a (2) bekezdés szerint kitűzni, a népszavazást a választást követő 131 napon belüli időpontra kell kitűzni.

(5) A népszavazás elrendeléséről és a népszavazás időpontjának kitűzéséről szóló határozatot a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

123. § A népszavazáson a névjegyzéket a szavazás napja előtt 18 nappal kell közzé tenni. A választópolgárokat a névjegyzékbe vételükről legkésőbb a szavazás napja előtti 16. napig kell értesítő megküldésével tájékoztatni.

Választási szervek

124. § (1) A népszavazáson az alábbi választási bizottságok működnek:

a) szavazatszámoló bizottság,
b) az egy szavazókörral rendelkező településeken a szavazatszámoló bizottság feladatait ellátó helyi választási bizottság,

c) területi választási bizottság,

d) Országos Választási Bizottság.

(2) A népszavazáson az alábbi választási irodák működnek:

a) helyi választási iroda,

b)

c) országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,

- d) területi választási iroda,
- e) Országos Választási Iroda.

A választási bizottságok hatásköre

124/A. § (1) A szavazatszámoló bizottság

- a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,
- c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,
- d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

(2) A területi választási bizottság

- a) dönt a népszavazással kapcsolatos, kizárólag az illetékességi területét érintő kifogásról,
- b) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés a) és b) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,
- c) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(3) Az Országos Választási Bizottság

a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,

b) dönt az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítéséről,

c) elvégzi a benyújtott aláírások ellenőrzését,

d) jóváhagyja az országos népszavazás szavazólapjának adattartalmát,

e)

f) dönt minden olyan kifogásról, amely nem tartozik a területi választási bizottság hatáskörébe,

g) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés c) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,

h) dönt a területi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,

i) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,

j) megállapítja és közzéteszi a népszavazás eredményét,

k) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését,

l) beszámol az Országgyűlésnek az országos népszavazásról.

125. § (1) A választási bizottságokba - az Országos Választási Bizottság kivételével - a kezdeményezést benyújtók választási bizottságonként egy közös megbízottat, továbbá a kezdeményezés benyújtásában részt nem vevő, de országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező pártok egy-egy megbízottat küldhetnek.

(2) Az Országos Választási Bizottság tagjaként a kezdeményezést benyújtó, de országgyűlési képviselőcsoporttal nem rendelkező szervezetek egy közös képviselőt bízhatnak meg.

(3)

Szavazás

126. § (1) A szavazás, az eredmény megállapítása és a jogorvoslat során a népszavazásra feltett minden kérdést külön-külön kell figyelembe venni.

(2) Egy szavazólapra csak egy kérdés szerepelhet.

A szavazatok összesítése

127. § (1) A 72. § alkalmazása során jelöltön választ kell érteni.

(2)

128. § A népszavazás eredményét a szavazatszámoló bizottságok jegyzőkönyvei alapján, azok beérkezését követően az Országos Választási Bizottság állapítja meg.

129. § A népszavazás eredményéről az Országos Választási Bizottság írásban tájékoztatja a köztársasági elnököt és az Országgyűlés elnökét, valamint közleményt tesz közzé a Magyar Közlönyben.

Jogorvoslat

130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(2) Az Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni kifogást a határozat közzétételét követő nyolc napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. Az Országos Választási Bizottság a kifogás benyújtásáról haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, a népszavazást elrendelő határozat elleni kifogásról a köztársasági elnököt is.

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.

(4)

XIV. FEJEZET

ORSZÁGOS NÉPI KEZDEMÉNYEZÉS

131. § Az országos népi kezdeményezés során a 117-121. § és a 130. § (1) és (3) bekezdésének rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A választási bizottságok hatásköre

131/A. § Az Országos Választási Bizottság

a) állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellen jogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni,

b) dönt a kérdés és az aláírásgyűjtő ív hitelesítéséről,

c) elvégzi a benyújtott aláírások ellenőrzését,

d) dönt a benyújtott kifogásról,

e) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

XV. FEJEZET

HELYI NÉPSZAVAZÁS

132. § Az I-X. fejezet rendelkezéseit, valamint a 118. § (2)-(5) bekezdése, a 119. §, a 121. §, a 122. § (1) bekezdése, a 123. §, a 126. és a 127. § rendelkezéseit a helyi népszavazáson az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A népszavazás kezdeményezése

133. § (1) Az aláírásgyűjtő ívek egy példányát az aláírásgyűjtés megkezdése előtt - hitelesítés céljából - be kell nyújtani a helyi választási iroda vezetőjéhez, megyei, fővárosi ügyben a területi választási iroda vezetőjéhez.

(2) A helyi, illetőleg a területi választási iroda vezetője a jogszabályi feltételeknek megfelelő aláírásgyűjtő ívet a benyújtásától számított 15 napon belül hitelesíti. Meg kell tagadni az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

a) a kérdés nem tartozik a képviselő-testület, illetőleg a közgyűlés hatáskörébe;

b) a kérdésben nem lehet helyi népszavazást tartani;

c) ugyanabban a kérdésben egy éven belül népszavazást tartottak;

d) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a 118. §-ban foglalt követelményeknek.

(3) A helyi, illetőleg a területi választási iroda vezetőjének az aláírásgyűjtő ív hitelesítésével kapcsolatos döntését a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

(4) A jogorvoslati határidő eredménytelen elteltét követő napon, jogorvoslat esetén a bíróság hitelesítő határozatot helybenhagyó döntése kézbesítésének napján a helyi, illetőleg a területi választási iroda vezetője hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát. Az aláírásgyűjtést a hitelesítési záradékkal ellátott aláírásgyűjtő ív másolatával lehet megkezdeni.

134. § (1) A népszavazás kitűzésére irányuló állampolgári kezdeményezést az aláírásgyűjtő ív hitelesítését követő egy hónapon belül egyszer lehet benyújtani a polgármesterhez, illetőleg a közgyűlés elnökéhez (e fejezetben együtt: polgármester). A pótlólag benyújtott, a kezdeményezést kiegészítő aláírások érvénytelenek.

(2) A határidő elmulasztása esetén a helyi, illetőleg a területi választási bizottság az aláírásokat nem ellenőrzi.

135. § Az aláírások ellenőrzéséről a helyi, illetőleg a területi választási bizottság gondoskodik.

136. § (1) Ha az aláírások ellenőrzése során alapos gyanú merül fel meghatározott aláírások eredetiségét illetően, és az ilyen aláírások érvényessége vagy érvénytelensége befolyásolja a kezdeményezés érvényességét, a helyi, illetőleg a területi választási bizottság a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, illetőleg a helyi választási iroda vezetője útján a személyazonosságot is ellenőrizheti.

(2) A személyazonosság (1) bekezdés szerinti ellenőrzése esetén az aláírások ellenőrzésének határideje 30 nappal meghosszabbodik.

137. § (1) A helyi, illetőleg a területi választási bizottság elnöke az aláírások ellenőrzésének eredményéről haladéktalanul tájékoztatja a polgármestert.

(2) Az aláírásgyűjtő íveket az aláírások ellenőrzését, illetve a jogorvoslati eljárás befejezését követő 30 nap elteltével meg kell semmisíteni.

A népszavazás elrendelése és kitűzése

138. § A polgármester a népszavazás elrendelésére irányuló kezdeményezést a 137. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatás kézhezvételét, nem állampolgári kezdeményezés esetén a benyújtását követő legközelebbi ülésnapon bejelenti.

139. § A népszavazás elrendelésére irányuló kezdeményezésről a polgármester bejelentését követő 30 napon belül dönteni kell.

140. § Ha a népszavazás elrendelésére irányuló állampolgári kezdeményezést késve nyújtották be, vagy az aláírások ellenőrzésének eredményeként a helyi, illetőleg a területi választási bizottság azt állapította meg, hogy az érvényes aláírások száma nem éri el az önkormányzati rendeletben meghatározott számot, a kezdeményezést a polgármester elutasítja.

141. § A népszavazás időpontját a képviselő-testület, illetőleg a fővárosi, megyei közgyűlés (e fejezetben együtt: képviselő-testület) a népszavazás elrendelésével egyidejűleg tűzi ki, az attól számított négy hónapon belüli időpontra.

142. § A népszavazás elrendeléséről és a népszavazás időpontjának kitűzéséről szóló határozatot az önkormányzat hivatalos lapjában, illetve a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

Választási szervek

143. § (1) A helyi népszavazáson az alábbi választási bizottságok működnek:

- a) szavazatszámoló bizottság,
- b) helyi választási bizottság,
- c) területi választási bizottság,
- d) fővárosi, megyei ügyben az Országos Választási Bizottság is.

(2) A helyi népszavazáson az alábbi választási irodák működnek:

- a) helyi választási iroda,
- b) országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda,
- c) területi választási iroda,
- d) fővárosi, megyei ügyben az Országos Választási Iroda is.

A választási bizottságok hatásköre

143/A. § (1) A szavazatszámoló bizottság

- a) ellenőrzi a szavazóhelyiséget, levezeti a szavazást, gondoskodik a szavazás törvényes lebonyolításáról,
- b) dönt a szavazás folyamán felmerült vitás kérdésekben,

c) megszámlálja a szavazatokat, és megállapítja a szavazókörben a szavazás eredményét, amiről jegyzőkönyvet állít ki,

d) indítványozza az illetékes választási bizottságnak a szavazás szavazóköri eredményének megsemmisítését, ha olyan törvénysértést észlel, amely azt érdemben befolyásolta.

(2) A helyi választási bizottság

a) elvégzi a benyújtott aláírások ellenőrzését,

b) dönt a népszavazással kapcsolatos kifogásról,

c) dönt a szavazatszámoló bizottságnak az (1) bekezdés a) és b) pontja alapján hozott határozata elleni fellebbezésről,

d) megsemmisíti a szavazás eredményét, ha olyan törvénysértést állapít meg, amely azt érdemben befolyásolta,

e) megállapítja és közzéteszi a népszavazás eredményét,

f) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(3) A területi választási bizottság

a) dönt a helyi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,

b) a tudomására jutott törvénysértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.

(4) Az Országos Választási Bizottság állásfoglalást ad ki a választással kapcsolatos jogszabályok egységes értelmezése és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében; az állásfoglalás iránymutató jellegű, az ellenjogorvoslatnak helye nincs; az állásfoglalást a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

(5) Területi szintű helyi népszavazás esetén a (2) bekezdésben foglalt feladatokat a területi választási bizottság, a (3) bekezdésben foglalt feladatokat az Országos Választási Bizottság látja el.

144. § A szavazatszámoló bizottságba és a helyi, illetőleg fővárosi vagy megyei ügyben a területi választási bizottságba a kezdeményezést benyújtók választási bizottságokként egy közös megbízottat, továbbá a kezdeményezés benyújtásában részt nem vevő, de a képviselő-testületben képviselőcsoporttal rendelkező jelölő szervezetek egy-egy megbízottat delegálhatnak.

A szavazatok összesítése

145. § (1) A népszavazási eredményt a szavazatszámoló bizottságok jegyzőkönyvei alapján a helyi, illetőleg fővárosi vagy megyei ügy esetén a területi választási bizottság állapítja meg.

(2) A helyi népszavazáson nem kell adatlapot kiállítani.

Jogorvoslat

146. § (1) A helyi, illetőleg a területi választási iroda vezetőjének a népszavazás-kezdeményezés aláírásgyűjtő íveinek hitelesítésével kapcsolatos döntése ellen a közzétételtől számított tizenöt napon belül a helyi bírósághoz (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz), illetőleg a megyei bírósághoz lehet kifogást benyújtani.

(2) A képviselő-testület, illetőleg a közgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozata ellen a határozat közzétételétől számított nyolc napon belül a helyi bírósághoz (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz), illetőleg a megyei bírósághoz lehet kifogást benyújtani.

XVI. FEJEZET

HELYI NÉPI KEZDEMÉNYEZÉS

147. § A helyi népi kezdeményezés során a 118. § (2)-(5) bekezdése, a 119. §, a 133-140. § és a 146. § (1) bekezdésének rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

148. § A helyi, illetőleg a területi választási iroda vezetője akkor tagadja meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha

a) a kérdés nem tartozik a képviselő-testület hatáskörébe,

b) az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a 118. § (2)-(5) bekezdésében foglalt követelményeknek.

A választási bizottságok hatásköre

148/A. § (1) A helyi választási bizottság

- a) elvégzi a benyújtott aláírások ellenőrzését,
 - b) a tudomására jutott törvénytértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.
- (2) A területi választási bizottság
- a) dönt a helyi választási bizottság határozata elleni fellebbezésről,
 - b) a tudomására jutott törvénytértés esetén kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező szerv döntését.
- (3) Területi szintű helyi népi kezdeményezés esetén az (1) bekezdésben foglalt feladatokat a területi választási bizottság, a (2) bekezdésben foglalt feladatokat az Országos Választási Bizottság látja el.

HARMADIK RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

XVII. FEJEZET

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

149. § E törvény alkalmazásában

- a) *állami vezető*: a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló törvény hatálya alá tartozó személy,
- b) *főjegyző*: a fővárosi főjegyző, a megyei főjegyző,
- c) *független jelölt*: az a jelölt, akit nem jelölő szervezet állít,
- d) *hozzátartozó*: az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa, az örökbefogadó és a nevelőszülő, az örökbefogadott és a nevelt gyermek, a testvér, a házastárs, az élettárs, a házastárs egyeneságbeli rokona, testvére, valamint a testvér házastársa,
- e) *jegyző*: a települési jegyző, a körjegyző,
- f) *jelölési fajta*: az országgyűlési képviselők választásán az egyéni választókerületi, a területi listás, az országos listás jelölés; az Európai Parlament tagjainak választásán a listás jelölés; a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán a polgármester-/főpolgármester-, a kislistás, az egyéni választókerületi, a kompenzációs listás, a fővárosi/megyei listás jelölés; a kisebbségi önkormányzati képviselők választásán a települési kisebbségi önkormányzati, a területi kisebbségi önkormányzati, az országos kisebbségi önkormányzati jelölés,
- g) *jelölő szervezet*: a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény szerint bejegyzett párt, valamint az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény szerint bejegyzett társadalmi szervezet; a közös jelöltet, listát állító jelölő szervezetek egy jelölő szervezetnek számítanak,
- h) *képviselő*: az országgyűlési képviselő, az Európai Parlament tagja, a települési önkormányzat képviselő-testületének tagja, a megyei közgyűlés tagja, a fővárosi közgyűlés tagja, a kisebbségi önkormányzat tagja,
- i) *kezdeményezést benyújtók*: népszavazás állampolgári kezdeményezése, valamint népi kezdeményezés esetén azok a szervezetek, illetve magánszemélyek, amelyek, illetve akik a kezdeményezést benyújtották,
- j)
- k) *kisebbségi jelölő szervezet*: a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról szóló törvény szerinti jelölő szervezet,
- l) *plakát*: választási falragasz, hirdetés, felirat, szórólap, vetített kép, zászló, embléma a hordozóanyagtól függetlenül,
- m) *polgármester*: a település polgármestere, Budapest főpolgármestere,
- n) *település*: a község, a város, a megyei jogú város, a fővárosi kerület,
- o) *választási kampány*: választási program ismertetése, jelölt, lista, jelölő szervezet népszerűsítése, választási gyűlés szervezése, plakát elhelyezése, önkéntesek igénybevétele,
- p) *családi és utónév*: a házassági név, a születési családi és utónév,
- q) *lakóhely*: annak a lakásnak vagy ennek hiányában - a külföldön élő magyar és nem magyar állampolgár kivételével - szükségből használt helyiségnek, szálláshelynek a címe, amelyet a választópolgár életvitelszerűen otthonául használ, amennyiben azt a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásba lakcímként bejelentette.
- r)

XVIII. FEJEZET

A TÖRVÉNY HATÁLYBALÉPÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA

Hatálybalépés

150. § Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

151. §

Felhatalmazás

152. § Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az országgyűlési egyéni és területi választókerületek sorszámát, székhelyét és területét megállapítsa.

153. § (1) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg:

a) a névjegyzék és választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása, valamint a választókerületek és a szavazókörök kialakítása előkészítésének rendjét,

b) a választási eljárás határidőit és határnapjait,

c) a választási irodák feladatait és tagjainak képzését; az országos, területi, helyi választási irodák közötti hatáskörmegosztást,

d) a választásokkal összefüggő állami feladatok számítástechnikai, szavazatösszesítési rendjének megszervezését, technikai lebonyolítását,

e) az értesítő, az ajánlószelvény, az aláírásgyűjtő ív mintáját, a választási jegyzőkönyvek, adatlapok és egyéb nyomtatványok mintáit, példányszámát és továbbításának rendjét,

f) a választási eredmény országosan összesített adatainak körét,

g) a választási költségek normatíváit, tételeit, elszámolási és belső ellenőrzési rendjét.

(2) A miniszter a rendeletében a határidőt, határnapot a törvényben meghatározott határidőt, határnapot közvetlenül megelőző vagy követő munkanapra állapíthatja meg, ha a határidő vagy határnap egyébként heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esne.

(3) A miniszter az országgyűlési és a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásával, valamint az országos népszavazással kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról beszámol az Országgyűlésnek.

154. § A miniszter a választás állami feladatainak ellátására jogi személlyel szerződést köthet a biztonsági követelmények biztosításával. Nem köthető szolgáltatási szerződés a névjegyzék és a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásának összeállítására, az ajánlások ellenőrzésére, továbbá a kétszer-többször szavazás ellenőrzésére.

155-159. §

160. § A Vjt. 4. számú mellékletében párton, illetőleg párt választási listáján listát kell érteni.

161-162. §

163-164. §

165. §

166. §

167. §

168. §

169-170. §

171. § (1) E törvény, az Európai Parlament tagjainak választásáról és jogállásáról szóló törvénnyel együtt a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében a Megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 1993. december 6-i 93/109/EK irányelve az állampolgárságtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választások során történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról;

b) a Tanács 76/787/ESZAK, EGK, Euratom határozatához mellékelte, a Tanács 2002. június 25-i és szeptember 23-i 2002/772/EK, Euratom határozatával módosított, az Európai Parlament képviselőinek közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló okmány.

(2) E törvény, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvénnyel együtt a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében a Megállapodást kihirdető

1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban az Európai Közösségek következő irányelvével összeegyeztethető szabályozást tartalmaz: a Tanács 1994. december 19-i 94/80/EK irányelve az állampolgárságtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának a helyhatósági választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról.

172. §

XIX. FEJEZET

A KÜLFÖLDÖN TÖRTÉNŐ SZAVAZÁS ÁTMENETI SZABÁLYAI

173-193. §

1. számú melléklet az 1997. évi C. törvényhez

A választási szervek, választási irodák tagjai által tett eskü szövege

„Én esküszöm, hogy az Alkotmány és a választásra, népszavazásra és népi kezdeményezésre vonatkozó jogszabályok rendelkezéseit megtartom és megtartatom. Tisztemet és megbízatásomat Hazám javára, legjobb tudásom szerint, lelkiismeretesen teljesítem.

(Az eskütevő meggyőződése szerint)

Isten engem úgy segítjen!”

2. számú melléklet az 1997. évi C. törvényhez

(Az országgyűlési egyéni választókerület szavazólapjának mintája.)

SZAVAZÓLAP

Országgyűlési képviselő választása
..... (év) (hónap) (nap)
..... megye
..... számú választókerület

Érvényesen szavazni csak egy jelöltre lehet!

(jelölt neve)	☐	(jelölt szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölt szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölt szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	független jelölt
(jelölt neve)	☐	(jelölt szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölt szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölt szervezet neve)

A jelöltre szavazni a neve melletti körben elhelyezett egymást metsző két vonallal lehet, például: ×, +

(A szavazólapon a jelölt szervezet bíróság által bejegyzett neve mellett a jelölt szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését, jelképének, illetve jelvényének fekete-fehér színű lenyomatát is. Közös jelölt esetén a szavazólapon valamennyi jelölt szervezet nevét fel kell tüntetni.)

3. számú melléklet az 1997. évi C. törvényhez

(Az országgyűlési területi választókerület szavazólapjának mintája.)

SZAVAZÓLAP

Országgyűlési képviselők választása
..... (év) (hónap) (nap)
..... (megye neve/Budapest)

Érvényesen szavazni csak egy listára lehet!

1. (Pártjelvény helye)	2. (Pártjelvény helye)	3. (Pártjelvény helye)
☐	☐	☐
(jelölő szervezet neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve)	(jelölő szervezet neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve)	(jelölő szervezet neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve)
<hr/>		
3. (Pártjelvény helye)	4. (Pártjelvény helye)	X. (Pártjelvény helye)
☐	☐	☐
(jelölő szervezet neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve)	(jelölő szervezet neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve)	(jelölő szervezet neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve) (jelölt neve)

A listára szavazni a jelölő szervezet neve felett lévő körben elhelyezett egymást metsző két vonallal lehet, például:
×, +

(A szavazólapon a jelölő szervezet neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését, jelképének, illetve jelvényének fekete-fehér színű lenyomatát is. Közös lista esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.)

4. számú melléklet az 1997. évi C. törvényhez

(A helyi önkormányzati választás kislistás szavazólapjának mintája.)

SZAVAZÓLAP

Helyi önkormányzati képviselők választása
..... (év) (hónap) (nap)
..... megye
..... számú választókerület

Érvényesen szavazni legfeljebb..... jelöltre lehet!

(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)

(jelölt neve)	☐	független jelölt
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)

A jelöltekre szavazni a nevük melletti körben elhelyezett egymást metsző két vonallal lehet, például: ×, +
(A szavazólapon a jelölő szervezet bíróság által bejegyzett neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését is. Közös jelölt esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.)

Ha a választási szerv a jelöltet nemzeti vagy etnikai kisebbségi jelöltként veszi nyilvántartásba, akkor a kisebbség nevét a szavazólapon fel kell tüntetni. A kisebbségi jelölt, illetve a kisebbségi jelölő szervezet kívánságára a jelölt, illetve a kisebbségi jelölő szervezet, valamint a kisebbség nevét a szavazólapon a kisebbség nyelvén is fel kell tüntetni.)

5. számú melléklet az 1997. évi C. törvényhez

(A helyi önkormányzati választás egyéni választókerületi szavazólapjának mintája.)

SZAVAZÓLAP

Helyi önkormányzati képviselő választása
..... (év) (hónap) (nap)
..... (település neve)
..... számú választókerület

Érvényesen szavazni csak egy jelöltre lehet!

(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	független jelölt
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)

A jelöltre szavazni a neve melletti körben elhelyezett egymást metsző két vonallal lehet, például: ×, +
(A szavazólapon a jelölő szervezet bíróság által bejegyzett neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését is. Közös jelölt esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.)

Ha a választási szerv a jelöltet nemzeti vagy etnikai kisebbségi jelöltként veszi nyilvántartásba, akkor a kisebbség nevét a szavazólapon fel kell tüntetni. A kisebbségi jelölt, illetve a kisebbségi jelölő szervezet kívánságára a jelölt, illetve a kisebbségi jelölő szervezet, valamint a kisebbség nevét a szavazólapon a kisebbség nyelvén is fel kell tüntetni.)

6. számú melléklet az 1997. évi C. törvényhez

(A polgármester-, illetve főpolgármester-választás szavazólapjának mintája.)

SZAVAZÓLAP

Polgármester/Főpolgármester választása
..... (év) (hónap) (nap)
..... (település neve)

Érvényesen szavazni csak egy jelöltre lehet!

(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
---------------	-----------------------	-------------------------

(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	független jelölt
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	☐	(jelölő szervezet neve)

A jelöltre szavazni a neve melletti körben elhelyezett egymást metsző két vonallal lehet, például: ×, +
 (A szavazólapon a jelölő szervezet bíróság által bejegyzett neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését is. Közös jelölt esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.)

7. számú melléklet az 1997. évi C. törvényhez

(A fővárosi/megyei közgyűlés listás választása szavazólapjának mintája.)

SZAVAZÓLAP

A fővárosi/..... megyei közgyűlés tagjainak választása
 (év) (hónap) (nap)
 (Budapest/megye neve)

Érvényesen szavazni csak egy listára lehet!

1.	2.	X.
☐	☐	☐
(jelölő szervezet neve)	(jelölő szervezet neve)	(jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)
(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)
(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)
(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)
(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)

A listára szavazni a jelölő szervezet neve felett lévő körben elhelyezett egymást metsző két vonallal lehet, például:
 ×, +

(A szavazólapon a jelölő szervezet bíróság által bejegyzett neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését, jelképének, illetve jelvényének fekete-fehér színű lenyomatát is. Közös lista esetén a szavazólapon valamennyi jelölő szervezet nevét fel kell tüntetni.)

Ha a listák száma indokolja, a listákat két sorban kell a szavazólapon feltüntetni.)

8. számú melléklet az 1997. évi C. törvényhez

(A települési kisebbségi önkormányzati választás szavazólapjának mintája)

SZAVAZÓLAP

(a település neve)

..... kisebbségi önkormányzati képviselők választása
 (év) (hónap) (nap)

Érvényesen szavazni legfeljebb 5 jelöltre lehet!

1. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
2. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
3. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
4. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
5. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
6. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
7. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
8. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
9. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
10. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
11. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
12. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)
- X. (jelölt neve, jelölő szervezet neve)

A jelöltekre szavazni a nevük mellett lévő körben elhelyezett egymást metsző két vonallal lehet, például:

[A szavazólapon a jelölő szervezet bíróság által bejegyzett neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését is.]

A szavazólapot két nyelven (magyar nyelven és a kisebbség anyanyelvén) kell elkészíteni. A jelölt nevét csak a jelölt kérésére, a jelölő szervezet nevét csak a jelölő szervezet kérésére kell feltüntetni a kisebbség anyanyelvén is.]

8/A. számú melléklet az 1997. évi C. törvényhez

(A területi és az országos kisebbségi önkormányzati választás szavazólapjának mintája)

SZAVAZÓLAP

Fővárosi/ megyei/Országos kisebbségi önkormányzati képviselők választása

Érvényesen szavazni csak 1 listára lehet!

1. O (jelölő szervezet neve)	2. O (jelölő szervezet neve)	3. O (jelölő szervezet neve)	X. O (jelölő szervezet neve)
(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)
(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)
(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)
(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)
(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)	(jelölt neve)

A listára szavazni a lista feletti körben elhelyezett egymást metsző két vonallal lehet, például:

[A szavazólapon a jelölő szervezet bíróság által bejegyzett neve mellett a jelölő szervezet kérésére fel kell tüntetni annak rövidítését is.]

A szavazólapot két nyelven (magyar nyelven és a kisebbség anyanyelvén) kell elkészíteni. A jelölt nevét csak a jelölt kérésére, a jelölő szervezet nevét csak a jelölő szervezet kérésére kell feltüntetni a kisebbség anyanyelvén is.]

9. számú melléklet az 1997. évi C. törvényhez

(Népszavazás szavazólapjának mintája.)

